

Europese
Commissie

PANORAMA

VOORJAAR 2018 / nr. 64

NOORDRIJN-
WESTFALEN:
EEN GROTE SPELER
OP NATIONAAL EN
MONDIAAL NIVEAU

TRADITIES BEHOUDEN
ËN INVESTEREN IN
DE TOEKOMST IN
KROATIË

Cohesiebeleid: 30 jaar investeren in de toekomst van de Europese regio's

COHESION 30

Regionaal
Beleid en
Stadsontwikkeling

PANORAMA

In deze editie ...

In deze voorjaarseditie van *Panorama* vieren we de 30^e verjaardag van de oprichting van het cohesiebeleid, met twee bijzondere artikelen. Met een terugblik op de vijf programmeringsperiodes laten we aan de hand van kaarten en infographics zien hoe het beleid en de regio's die erdoor worden ondersteund, zich in de loop der tijd hebben ontwikkeld. Ook belichten we 30 toonaangevende projecten uit alle lidstaten om te laten zien hoe omvangrijk en doeltreffend de investeringen zijn.

In ons regionale profiel kijken we dit keer naar Noordrijn-Westfalen in Duitsland, met projectprofielen en een interview met Prof. Andreas Pinkwart, minister van Economische Zaken, Innovatie, Digitalisering en Energie van Noordrijn-Westfalen. Ook kijken we naar de steun van het EFRO voor het mkb, territoriale effectbeoordelingen en de nieuwe toolkit van de Commissie voor de integratie van mensen met een migrantenachtergrond. Elders leggen we uit hoe de samenwerking tussen de EU en Noorwegen, IJsland en Liechtenstein in zijn werk gaat via de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte.

We vroegen Jacques Mézard, de Franse minister van Territoriale Cohesie, naar het effect van het cohesiebeleid in Frankrijk in het verleden, het heden en in de toekomst. „In uw eigen woorden” bevat bijdragen uit Toscane, Brandenburg en de vereniging van steden in de Atlantische boog en in de rubriek „Projecten” bezoeken we Estland, Oostenrijk en Griekenland.

Ik wens u veel leesplezier.

AGNÈS MONFRET

Hoofd van de afdeling communicatie, Directoraat-generaal Regionaal Beleid en Stadsontwikkeling, Europese Commissie

EDITORIAL.....	3	COHESIEBELEID VIERT ZIJN 30-JARIG BESTAAN.....	24
COHESIEFINANCIERING STIMULANS VOOR FRANKRIJK.....	4	VOORTGANG VAN COHESIEBELEIDINVESTERINGEN IN KAART	40
TOOLKIT VOOR STEUN AAN MIGRANTEN.....	8	GROEI IN DE EU HERSTELLEN.....	50
KROATIË BEPAALT ZIJN PRIORITEITEN	10	TERRITORIAAL EFFECT BEOORDEELD	52
NOORDRIJN-WESTFALEN: EEN MONDIALE SPELER.....	12	EER- EN NOORSE SUBSIDIES: EUROPA VERSTERKEN.....	54
BRANDENBURG, REGIONALE VRAAG ONDERSTEUNEN.....	20	MET DE STROOM MEE IN WEST-MACEDONIË.....	58
TOSCANE: REGIONALE FINANCIERING VAN CRUCIAAL BELANG.....	21	PROJECTEN UIT OOSTENRIJK, ESTLAND EN GRIEKENLAND	60
STEDEN IN DE ATLANTISCHE BOOG WERKEN SAMEN.....	22	AGENDA.....	63
NIEUWS IN HET KORT	23		

EDITORIAL

2018 is een bijzonder jaar voor het cohesiebeleid. Over drie maanden viert het op 24 juni zijn 30^e verjaardag. Dit is precies de dag waarop de eerste verordeningen inzake het cohesiebeleid zijn goedgekeurd.

Natuurlijk is dit een geweldige mijlpaal. Samen hebben we zoveel bereikt in de afgelopen dertig jaar: groei, banen, sneller internet, betere toegankelijkheid, meer en betere ziekenhuizen, kinderopvang en scholen voor onze kinderen, enz. In deze editie van *Panorama* vindt u dertig indrukwekkende voorbeelden van hoe Europese regio's dankzij het cohesiebeleid hun burgers een beter leven en een betere toekomst konden bieden. Het goede nieuws is namelijk dat elke Europese regio heeft meegedaan in dit succesverhaal, door voort te bouwen op het cohesiebeleid om de kansen van de grootste interne markt ter wereld beter te benutten.

Natuurlijk is het huidige cohesiebeleid heel anders dan dat van dertig jaar geleden. Sindsdien zijn er zestien nieuwe lidstaten tot de Unie toegetreden. Zowel de uitdagingen als de financieringsprioriteiten zijn veranderd. Europese regio's helpen bij hun industriële transitie wordt nu een belangrijke prioriteit, net als hulp bij de integratie van migranten.

Maar een van de sterkste punten van dit beleid is dat het altijd in staat is gebleken om van zijn successen en mislukkingen te leren en zich voortdurend aan nieuwe tijden aan te passen, zonder de oorspronkelijke beginselen uit het oog te verliezen: steun voor de meest achtergestelde regio's, meerjarenprogrammering, strategisch gerichte investeringen en de betrokkenheid van regionale en lokale partners.

Graag maak ik van deze gelegenheid gebruik om mijn lof uit te spreken voor iedereen die dit beleid elke dag weer mogelijk heeft gemaakt en dat nog steeds doet. Ik ben trots op de duizenden mensen die het cohesiebeleid in onze lidstaten en regio's ten uitvoer leggen, ervoor zorgen dat de EU-fondsen samenwerken en projectontwikkelaars begeleiden om hun projecten tot een succes te maken. Ik weet zeker dat ook zij trots zijn op dit beleid.

Daarom is het tijd voor een feestje. Maar het is ook tijd om munt te slaan uit wat we hebben bereikt, zodat dit beleid onze gemeenschappelijke Europese droom van gedeelde vrede, democratie, vrijheid, solidariteit en welvaart voor iedereen kan blijven dienen.

Over enkele weken presenteert de Commissie haar voorstellen voor de komende meerjarige financiële overeenkomst en voor het cohesiebeleid na 2020. Er zal een belangrijke discussie worden gevoerd over de financieringsprioriteiten van de EU voor de nieuwe programmeringsperiode. Daarom ben ik blij met de duizenden concrete voorbeelden waarmee we kunnen laten zien hoe de Europese Unie het leven van miljoenen burgers op ons continent heeft veranderd. Dus cohesiebeleid: hartelijk dank en een fijne verjaardag! ■

CORINA CREȚU

Europees commissaris voor Regionaal Beleid

Het cohesiebeleid aan de toekomstige uitdagingen in Frankrijk aanpassen

De Franse minister van Territoriale Cohesie, Jacques Mézard, reflecteert hoe belangrijk het cohesiebeleid in het verleden, het heden en de toekomst is en over wat er moet veranderen om de uitdagingen aan te pakken waarmee Frankrijk en de hele EU na 2020 te maken krijgen.

Het cohesiebeleid werd in 1988 onder leiding van Jacques Delors opgezet en ten uitvoer gelegd, en is nu 30 jaar oud. Het beleid werd voortdurend aangepast zonder de oorspronkelijke beginselen uit het oog te verliezen: steun voor de meest achtergestelde regio's, meerjarenprogrammering, strategisch gerichte investeringen en de betrokkenheid van regionale en lokale partners. Was het nodig om al die tijd vast te houden aan deze beginselen? Zijn ze nu nog steeds relevant?

Het cohesiebeleid is een bouwsteen van het Europese project. Het verkleinen van de kloof tussen de verschillende regio's is een beginsel dat is vastgelegd in de preambule bij het Verdrag van Rome. Het is het primaire Europese investeringsbeleid en heeft enkele grote successen geboekt. Het heeft de economische inhaalslag van de nieuwe lidstaten helpen versnellen en investeringen tijdens de crisis ondersteund. Ook is het cohesiebeleid een inclusief en dynamisch ontwikkelingsbeleid waarmee gebieden met specifieke handicaps hun sterke punten beter kunnen benutten, zowel in

de interne markt als in een geglobaliseerde wereld. Om ervoor te zorgen dat de dynamiek die erdoor ontstaat, echt iedereen blijft aanspreken, moet dit beleid grondig aangepast of zelfs herzien worden, en wel om:

- economische redenen: Europa heeft behoefte aan productieve regio's die na een radicale transformatie duurzaamheid kunnen waarborgen;
- sociale redenen: de kracht van de sociale cohesie en de kwaliteit van het menselijk kapitaal zijn strategische factoren; en
- politieke redenen: er bestaat een risico dat het hele continent sociaal versnipert raakt.

De begroting voor het cohesiebeleid na 2020 staat centraal in het debat. Hoe kijkt u aan tegen de huidige stand van zaken in deze discussie en wat zijn uw verwachtingen?

De Franse autoriteiten zijn voorstander van een „proactieve begroting voor een soeverein Europa, dat onze veiligheid garandeert en zich opmaakt voor de toe-

komst van jonge Europeanen”, dus voor een eerlijkere en meer voorspelbare begroting. Ze hebben zowel hun steun voor het cohesiebeleid als hun wens voor een grondige hervorming bevestigd. Voor een goede aanpak van de huidige problemen willen we een beleid dat gericht te werk gaat en meer door sociale en fiscale convergentie wordt geleid. Voor Frankrijk is een sterk Europa de enige optie die zin heeft om de burgers in deze geglobaliseerde wereld ook in de toekomst volledig te kunnen beschermen, verdedigen en steunen.

In hoeverre dragen de huidige programma's bij tot het stimuleren van de Franse economie? Welke specifieke resultaten hoopt u aan het eind van de huidige programmeringsperiode (2014-2020) te bereiken?

Innovatie wordt beschouwd als een van de belangrijkste aanjagers van de Franse economie om anders dan via prijzen te concurreren. Sinds de crisis is er veel minder in O&O geïnvesteerd. Het leidt geen twijfel dat dit weer moet worden gestimuleerd om het concurrentievermo-

» Voor Frankrijk is een sterk Europa de enige optie die zin heeft om onze burgers in deze geglobaliseerde wereld ook in de toekomst volledig te kunnen beschermen, verdedigen en steunen. «

gen van de sectoren te versterken en te voorkomen dat sommige regio's achterop raken. Een andere essentiële dimensie die de Franse economie aantrekkelijk maakt, is het stabiele investeringsklimaat en de sociale cohesie, waar de Europese structuur- en investeringsfondsen (ESIF) ook aan bijdragen. Dankzij het uitvoeringskader van deze fondsen ontstaan er gestructureerde investeringen en garanties, wat weer aan de investeringszekerheid bijdraagt.

Hoeveel effect de ESIF in de regio's hebben, hangt echter af van de omvang van de ingezamelde middelen. Bovendien kunnen we in de *ex-post* evaluatie vaststellen dat de fondsen tijdens de crisis

een positieve invloed in de Franse regio's hebben gehad. We hebben echter niet genoeg perspectief om het economische effect van de huidige programmering te illustreren. De ESIF werken in feite zelden op zichzelf. Concreet hopen we met deze fondsen het percentage O&O-uitgaven in Frankrijk te vergroten en de kloof tussen de Franse regio's op het gebied van innovatie, werkgelegenheid en opleiding te dichten.

U was minister van Landbouw en nu bent u minister van Territoriale Cohesie. Bent u het ermee eens dat het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO) en het Europees Landbouwfonds voor

plattelandontwikkeling (Elfpo) in de toekomst (na 2020) nog nauwer moeten samenwerken in plattelandsgebieden, bijvoorbeeld op het gebied van breedband? Als de oprichting van één enkel fonds niet de juiste oplossing lijkt, moeten we dan niet kijken naar meer geïntegreerde gemeenschappelijke interventiemethoden, vooral met het oog op vereenvoudiging?

Ik heb niet heel lang op het ministerie van Landbouw gewerkt, maar als gekozen vertegenwoordiger van het departement Cantal weet ik dat de uitrol van breedband een absolute voorwaarde is voor de economische ontwikkeling van plattelandsgebieden.

Aanleg van een glasvezelnetwerk - een aanzienlijke investering in de Franse regionale infrastructuur.

Daarom hebben veel Franse regio's ervoor gekozen om, naast het Franse plan voor zeer hoge snelheid [France Très Haut Débit], Europese fondsen aan te wenden om de uitrol te versnellen.

De complexe opzet van de fondsen met al die verschillende prioriteiten is soms niet transparant genoeg. Daar moet verandering in komen. De Franse autoriteiten hebben laten weten dat zij een vereenvoudiging willen, en daarvoor hebben ze zelf initiatieven voorgesteld bij de Europese autoriteiten. We rekenen echt op een ingrijpende vereenvoudiging voor de periode na 2020, waarvoor de regels voor de verschillende fondsen beter moeten worden geharmoniseerd.

We moeten drie punten in de gaten houden: we moeten de rechtszekerheid van de begunstigen garanderen en de technische haalbaarheid van de voorstellen waarborgen, en we moeten ervoor zorgen dat vereenvoudigingen op communautair niveau niet tot een toename van de regelgevingseisen op nationaal niveau leiden.

Tijdens de programmeringsperiode 2014-2020 heeft Frankrijk de verantwoordelijkheid voor het beheer van het EFRO van de prefecturen aan de regio's (regionale raden) overgedragen. Welke lessen heeft u getrokken uit deze ontwikkeling? Wat waren volgens u de gevolgen voor de coördinerende rol van de staat?

De huidige programmeringsperiode is voor alle betrokken partijen een uitdaging geweest. Tijdens deze programmeringscyclus hadden de regio's te maken met een dubbele uitdaging: ze moesten het beheer van de programma's, waarvan de overmatige complexiteit maar al te goed bekend is, ten uitvoer leggen en de meeste regio's moesten de samenvoeging van de Franse regio's in goede banen leiden. De beheersautoriteiten hebben zich over het geheel genomen zeer professioneel van hun nieuwe verantwoordelijkheden gekweten. De coördinerende autoriteiten moesten de beheersautoriteiten zowel technische als regelgevende ondersteuning bieden voor

uiteenlopende thema's, technische expertise verschaffen bij interministeriële werkzaamheden en de bewustmaking van de nationale standpunten in dialogen met de regio's en in Europese instellingen waarborgen.

Dit proces van dialoog en het werk- en samenwerkingsstelsel tussen de staat en de regio's rondom het beheer van de ESIF zijn zeker nog vatbaar voor verbetering. Maar wat er ook gezegd wordt, het werkt en over het geheel genomen leidt het tot bevredigende resultaten.

De Franse ultraperifere gebieden (UPR's) hebben te maken met verschillende uitdagingen, zoals hun afgelegen ligging, hun insulaire karakter en de problematische topografie. Is de speciale toewijzing de juiste reactie op deze uitdagingen? Moet de reactie van de EU niet verder „gestructureerd” worden door het dieper en duurzamer te verankeren in de steun van het EFRO en zelfs het Europees Sociaal Fonds (ESF)? Wat zijn de Franse prioriteiten

Uitzicht over de daken van Clermont-Ferrand met de indrukwekkende Puy de Dôme op de achtergrond.

Anne-Laure Morel is de eigenaar van de start-up Torskal in het Franse ultraperifere gebied La Réunion.

bij de volgende onderhandelingen over het behoud van de specifieke kenmerken van de UPR's?

De UPR's zijn een kans voor de Europese Unie. Natuurlijk hebben ze te maken met talrijke beperkingen en uitdagingen en lopen de situaties van de verschillende Franse UPR's sterk uiteen. Maar de UPR's beschikken ook over unieke mogelijkheden en middelen die rechtstreeks verband houden met sectoren die van strategisch belang zijn voor de economieën van de toekomst (de groene economie, de blauwe economie of zelfs de ruimte-economie). Helaas wordt er niet voldoende gebruik gemaakt van deze middelen.

Het cohesiebeleid en het Europees Fonds voor strategische investeringen (EFSI) bieden een breed scala aan instrumenten en tools. De speciale toewijzing aan de UPR's is er een van. In dit verband willen we, gezien de aanzienlijke lokale behoeften van de UPR's, zo snel mogelijk voor-

uitgang boeken op het gebied van bepaalde belangrijke kwesties zoals landbouw, visserij, afvalbeheer, opleiding en jeugd, mobiliteit van en tussen deze gebieden en handelsovereenkomsten. Naar aanleiding van de raadplegingen in het kader van de Assises des Outre-mer stellen belanghebbenden in dit kader innovatieve, structurele en werkgelegenheidsgenererende projecten voor, die komend voorjaar de steun van de regering zullen krijgen.

U bent een gekozen vertegenwoordiger van Cantal (departement in de regio Auvergne-Rhône-Alpes). Wat heeft het cohesiebeleid van de EU voor dit gebied opgeleverd? Kunt u enkele projecten noemen met een bijzondere invloed voor burgers?

Het cohesiebeleid van de Europese Unie is complex, maar het biedt een reële kans voor al onze gebieden: de Europese fondsen maken gemiddeld 20% uit van de

regionale investeringen op het Franse vaste land, en in het geval van de Auvergne, de regio waar ik vandaan kom, is dit aandeel zelfs 76%. Dus ja, ik kan zeker zeggen dat dit beleid van cruciaal belang is voor ambtenaren die investeerders voor structurele projecten in de regio's willen mobiliseren! Op landbouwgebied heeft het EFRO bijvoorbeeld in totaal 150 000 euro aan middelen verschaft voor het O&O-project van „MOPAD”¹ onder leiding van BIOVITIS, waar micro-organismen worden gebruikt om tarweziekten te bestrijden. Aan de andere kant wordt er ook steun verleend om samenwerkingsverbanden tussen mkb-bedrijven en micro-ondernemingen te ontwikkelen, zoals in de regio Murat (195 000 euro) en Salers (150 000 euro). ■

1) *Micro-Organismes Pour une Agriculture Durable* [Micro-organismen voor duurzame landbouw].

Toolkit om mensen met een migrantenachtergrond met EU-middelen te helpen

De Commissie heeft onlangs een toolkit gelanceerd om EU-fondsen voor de integratie van mensen met een migrantenachtergrond beter te coördineren.

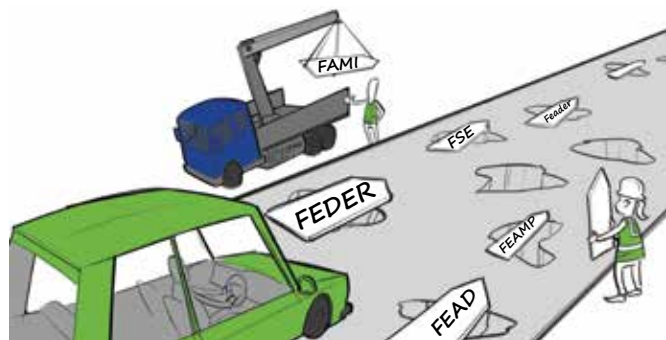
Als je 's ochtends de metro neemt, sta je er waarschijnlijk niet bij stil wie de trein bestuurt en ervoor zorgt dat je veilig op je bestemming aankomt. Later op de dag, in het ziekenhuis, sta je er waarschijnlijk niet bij stil wie je bloeddruk meet en je waarschuwt voor de bijwerkingen van medicijnen. En waarschijnlijk sta je er ook niet bij stil wie centraal staat in de droom van je dochter om Romelu Lukaku te worden in het Belgische nationale voetbalteam.

Laten we duidelijk zijn: de kans is heel groot dat al deze mensen ofwel buiten Europa zijn geboren, ofwel ouders hebben uit een ander werelddeel. Ze kunnen op verschillende manieren naar Europa zijn gekomen. Maar hoe hun reis ook is verlopen, op school krijgen hun kinderen te maken met tal van uitdagingen, vooral als ze naar een aparte school gaan.

Bewust van de kloof

In 2016 had 4,1% van de totale EU-bevolking niet de nationaliteit van een van de lidstaten en was 7% van alle EU-inwoners buiten de EU geboren. Gegevens tonen aan dat er nog steeds een aanzienlijke sociaaleconomische kloof bestaat tussen mensen met een migrantenachtergrond en de rest van de samenleving, en dat die kloof verder toeneemt. Vooral de volgende kloven zijn erg opvallend:

- › In 2016 lag het werkloosheidscijfer in de EU-28 van migranten die buiten de EU geboren zijn 8,4 procentpunten hoger dan dat voor de autochtone bevolking.
- › Al aan het einde van het basisonderwijs halen kinderen met een migrantenachtergrond aanzienlijk lagere cijfers dan andere kinderen. Bovendien zijn kinderen met een migrantenachtergrond oververtegenwoordigd op scholen voor speciaal onderwijs.

Ondanks deze aanzienlijke problemen blijkt uit studies dat immigratie een positieve bijdrage levert aan de overheidsfinanciën en de welvaart van het gastland (waarvan zowel hoog- als laaggeschoolden in de samenleving profiteren), afhankelijk van het initiële vaardigheidsniveau van de migrant en hoe lang het duurt voordat hij op de arbeidsmarkt integreert.

Europa is een van de rijkste plekken op aarde. We beschikken over een breed scala aan middelen en instrumenten om de integratie van mensen met een migrantenachtergrond te vergemakkelijken. Hiervoor is vooral een aanzienlijke hoeveelheid EU-middelen beschikbaar (zie onderstaande figuur).

Geschikt voor het beoogde doel

Om het potentieel van de EU-fondsen ten volle te benutten heeft commissaris Crețu onlangs samen met Georges Dassis, voor-

” De doelstelling om een samenhangende en inclusieve samenleving te bevorderen, ongeacht etniciteit, nationaliteit, rechtspositie, geslacht, seksuele geaardheid, godsdienst of handicap, wordt weerspiegeld in de waarden en beginselen van de Europese Unie. Daarom moeten we ons bewust zijn hoeveel de 20 miljoen onderdanen uit derde landen die legaal in de Europese Unie verblijven, aan de arbeidsmarkt kunnen bijdragen. “

Corina Crețu, commissaris voor regionaal beleid

zitter van het Europees Economisch en Sociaal Comité, een „Toolkit voor het gebruik van EU-middelen voor de integratie van mensen met een migrantenachtergrond” ontwikkeld.

Bij de opzet is rekening gehouden met een aantal hoofdprioriteiten van de Commissie, met name de noodzaak om de integratie van mensen met een migrantenachtergrond te ondersteunen volgens de beginselen van gelijke behandeling en de noodzaak om EU-fondsen beter te coördineren.

DE TERM „MENSEN MET EEN MIGRANTEN- ACHTERGROND” VERWIJST NAAR:

- onderdanen van derde landen;
- aanvragers en personen die internationale bescherming genieten;
- staatlozen;
- personen met onbepaalde nationaliteit;
- EU-burgers met een migrantenachtergrond.

Mobiele EU-burgers vallen niet onder deze categorie.

Zoals commissaris voor Migratie, Binnenlandse Zaken en Burger­schap Dimitris Avramopoulos zei: „Het is van cruciaal belang om nu in het integratiebeleid te investeren zodat Europa ook in de toekomst een welvarende, samenhangende en inclusieve

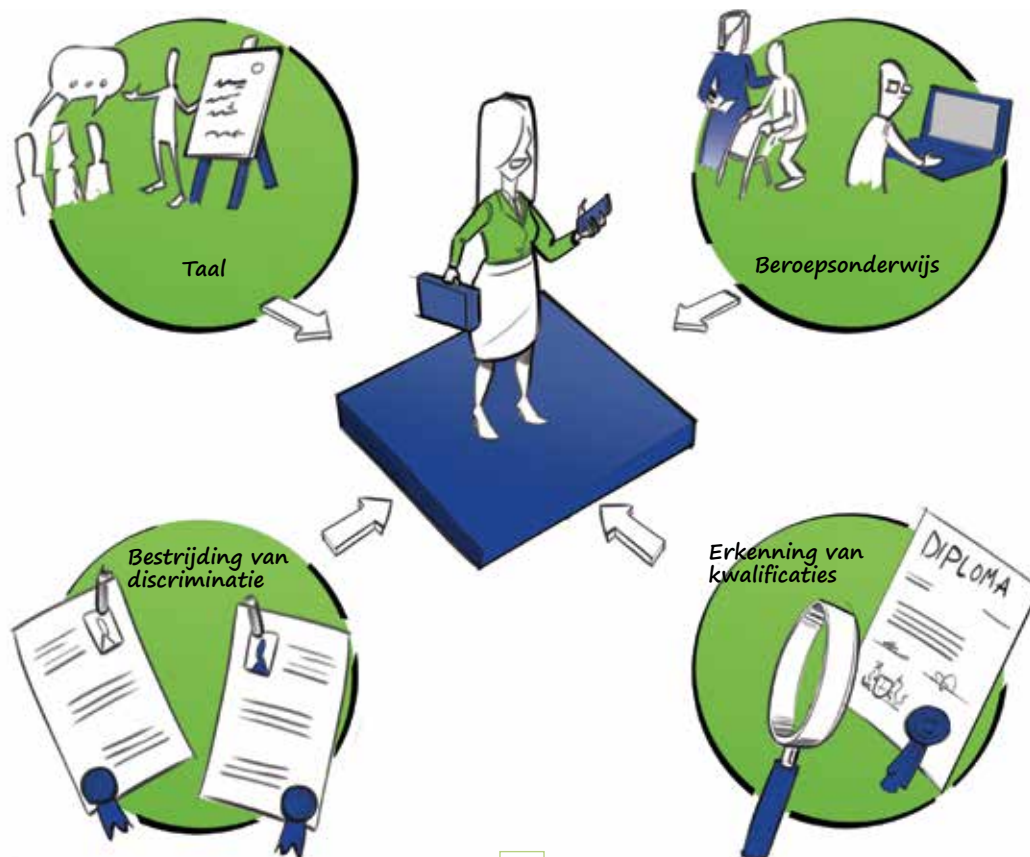
samenleving blijft.” Deze toolkit zal financieringsautoriteiten in alle lidstaten helpen EU-financiering voor integratie beter te benutten door het gebruik van de fondsen beter te coördineren en hun synergieën te versterken. Met steun van de EU-fondsen zullen financieringsautoriteiten beter in staat zijn ongelijkheden te verminderen en gelijke behandeling van mensen met een migrantenachtergrond te waarborgen.

In de toolkit worden een aantal praktische aanbevelingen gedaan om EU-middelen te beheren, met name door de synergie ervan te benadrukken. Daarnaast worden enkele dringende uitdagingen belicht die nog niet goed worden aangepakt, met name op het gebied van onderwijs, werkgelegenheid, huisvesting, opvang en toegang tot basisdiensten. En precies op deze gebieden kunnen ze het best een bijdrage leveren. Er moet meer aandacht komen voor de sociale en fysieke isolatie van mensen met een migrantenachtergrond, met name de meest kwetsbaren, zoals daklozen, staatlozen, alleenstaande ouders en anderen.

Er zijn EU-middelen voor nationale, regionale en lokale autoriteiten. De Commissie wil de lidstaten helpen het potentieel van deze fondsen te maximaliseren. Nadat de projecten in alle lidstaten ten uitvoer zijn gelegd, wil de Commissie de toolkit bijwerken met meer praktische aanbevelingen. ■

MEER INFO

<http://europa.eu/!gT84Bc>

Het traditionele behouden en tegelijkertijd in de toekomst investeren

De gerenoveerde vesting St Mihovil in Šibenik, Kroatië.

Bij de programmering van het nieuwe meerjarig financieel kader (MFK) voor Kroatië is het heel belangrijk dat de status van het traditionele beleid, het cohesiebeleid en het gemeenschappelijk landbouwbeleid, wordt behouden. De minister van regionale ontwikkeling en EU-fondsen, Gabrijela Žalac, licht het standpunt van Kroatië toe met betrekking tot de toekomst van het cohesiebeleid na 2020 waarin ze het standpunt van haar land uiteenzet en de prioriteiten ervan duidelijk aangeeft.

Volgens mij is het van essentieel belang dat het cohesiebeleid voor de EU een effectief instrument blijft waarmee aanzienlijke economische, sociale en territoriale verschillen verder kunnen worden verminderd en het mondiale concurrentievermogen van de Europese economie kan worden versterkt. Het maakt economische groei en duurzame ontwikkeling mogelijk en wordt beschouwd als een essentiële bron van overheidsinvesteringen in Kroatië. Kroatië neemt niet alleen actief deel aan EU-instellingen, maar ook aan de uitgebreide Visegrad-groep, waar het actief bijdraagt aan discussies over de toekomst van het cohesiebeleid.

Van 2015 tot 2017 bedroeg de geschatte procentuele bijdrage van het cohesiebeleid aan de overheidsinvesteringen in Kroatië

80%, wat zeer hoog is in vergelijking met het EU-28-gemiddelde van 8,5%. Dit is een duidelijke aanwijzing dat de verhogingen van de nationale component van de medefinanciering per land verschillen en dat elke lidstaat naar gelang van zijn omstandigheden zal reageren.

Nationale medefinanciering draagt zeker bij tot het gevoel van betrokkenheid van alle belanghebbenden. Gezien de aanzienlijke verschillen in ontwikkeling tussen de verschillende landen en regio's zou een verhoging echter geen toegevoegde waarde voor het cohesiebeleid opleveren. Daarom steunen wij de handhaving van het huidige minimumpercentage voor nationale medefinanciering in de nationale portefeuilles van de Europese Structuur en investeringsfondsen (ESIF) en de bijdragen uit de nationale begrotingen.

» Wat de belangrijkste elementen van het toekomstige cohesiebeleid betreft, is het volgens mij van cruciaal belang om prioriteit te geven aan investeringen. Kroatië blijft de „traditionele“ prioriteiten van het cohesiebeleid, die in de huidige programmeringsperiode worden gefinancierd, krachtig steunen aangezien deze voor ons na 2020 nog net zo belangrijk zijn. «

Perspectieven op prioriteiten

Wat de belangrijkste elementen van het toekomstige cohesiebeleid betreft, is het volgens mij van cruciaal belang om prioriteit te geven aan investeringen. Kroatië blijft de „traditionele“ prioriteiten van het cohesiebeleid, die in de huidige programmeringsperiode worden gefinancierd, krachtig steunen aangezien deze voor ons na 2020 nog net zo belangrijk zijn.

Wat het MFK betreft, steunen wij het behoud van de huidige looptijd van zeven jaar, aangezien voorspelbaarheid op de lange termijn noodzakelijk is vanwege de tijd die het kost om de wetgeving te harmoniseren en operationele programma's aan te nemen.

Bovendien is de huidige N+3-regel op zijn plaats en is een extra periode van drie jaar voor de absorptie van toegewezen fondsen optimaal.

Wat de uitvoeringsinstrumenten van het cohesiebeleid betreft, steunen wij het behoud van subsidies als belangrijkste uitvoeringsinstrument, hoewel het ook noodzakelijk is om na te denken over evaluaties waaruit blijkt dat financiële instrumenten efficiënt kunnen worden gebruikt, met name in combinatie met subsidies op gebieden van financieel levensvatbaar investeringsbeleid.

Ook wil ik graag wijzen op het belang van Europese territoriale samenwerking. Dit is een uitstekend platform voor de ontwikkeling van gecoördineerde en strategische samenwerking op alle niveaus, met partners uit andere Europese landen en regio's.

Het is zeker nodig om tekortkomingen te blijven onderkennen, voor synergie en complementariteit tussen de ESIF en andere EU-fondsen te zorgen en de tenuitvoerlegging van het cohesiebeleid doelmatiger te maken. Voor de continuïteit van de investeringen verwachten wij dus een eenvoudiger overgang tussen programmeringsperiodes en een snellere start van de nieuwe financieringsperiode. ■

Gabrijela Žalac, minister voor Regionale Ontwikkeling en EU-fonds van Kroatië

Noordrijn-Westfalen: een grote speler op nationaal en mondiaal niveau

Noordrijn-Westfalen, Europa's dichtstbevolkte regio, vormt een sterke economie in de EU en onderhoudt nauwe banden met de buurlanden. Er is echter nog heel wat nodig voor een omgeving die beter geschikt is voor onderzoeksactiviteiten, innovatieve bedrijven en start-ups met een groot groeipotentieel.

Als een van de 16 Duitse deelstaten beslaat Noordrijn-Westfalen 9,5% van het grondgebied en is de deelstaat goed voor ongeveer 21% van de bevolking en het bruto binnenlands product van de Bondsrepubliek. De centrale ligging in het hart van Europa aan de trans-Europese Rijn-Alpencorridor en de Noordzee-Oostzeecorridor en zijn rol als industriële ruggengraat van de grote Belgische en Nederlandse zeehavens maken dit tot een economische topregio in de EU.

De regionale economie is mondiaal georiënteerd en sterk verweven met de internationale economie. In 2017 bedroeg de in- en uitvoer 419,8 miljard euro. De internationale handel is goed voor meer dan 60% van het bbp van de regio. Ook in tijden van toenemende globalisering gaat twee derde van de uitvoer van Noordrijn-Westfalen nog altijd naar Europese landen, met name naar de buurlanden Nederland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk.

De afgelopen jaren heeft er een dynamische ontwikkeling plaatsgevonden in de uitvoer van Noordrijn-Westfalen naar de Midden- en Oosteuropese landen Polen, Tsjechië, Hongarije en Roemenië. De Verenigde Staten en China zijn veruit de belangrijkste niet-Europese markten voor de regio.

Mondiale speler

Bedrijven in Noordrijn-Westfalen presteren met een verscheidenheid aan producten goed op de internationale markt. In 2017 waren chemische producten, machines, metalen, motorvoertuigen en auto-onderdelen de belangrijkste exportproduc-

ten van de regio. Van oudsher genereren de grootste sectoren, zoals de machinebouw en de chemische industrie, een groot deel van hun omzet in het buitenland.

Hoewel Noordrijn-Westfalen niet aan de kust ligt, onderhoudt de regio nauwe banden met de ZARA-havens¹. En met twee internationale luchthavens heeft de regio een belangrijke distributiefunctie voor de hele Bondsrepubliek. De belangrijkste landen waar Noordrijn-Westfalen uit importeert, zijn Nederland, gevolgd door China, Frankrijk en België.

Dankzij de hoge bevolkingsdichtheid en de centrale ligging in Europa is Noordrijn-Westfalen de belangrijkste locatie voor directe buitenlandse investeringen in Duitsland. Volgens de Duitse centrale bank is de regio goed voor 29,5% van de totale directe investeringen in Duitsland, waarmee het een aanzienlijke voorsprong heeft op de andere deelstaten, en een voorsprong heeft op Hessen en Beieren. Meer dan 19 000 buitenlandse bedrijven coördineren hun Duitse en Europese activiteiten vanuit deze regio. Het Verenigd Koninkrijk, de Verenigde Staten, Nederland, Japan, Frankrijk en China behoren tot de belangrijkste investeringslanden in Noordrijn-Westfalen.

Met name buitenlandse bedrijven stellen de korte route tot potentiële klanten op prijs: ongeveer 160 miljoen mensen, bijna een derde van alle consumenten in de EU, wonen binnen een straal van 500 km van de regionale hoofdstad Düsseldorf.

1) De havens van Zeebrugge, Amsterdam, Rotterdam en Antwerpen.

Bovendien is Noordrijn-Westfalen een van de gebieden met de hoogste onderzoeksdichtheid van Europa. Het is de thuisbasis van zes van de tien grootste Duitse universiteiten, en de regio herbergt meer dan 70 instellingen voor hoger onderwijs.

Goede burens

Het grootstedelijk gebied in de metropoolregio Rijn-Ruhr is met 11 miljoen mensen veruit het dichtstbevolkte grootstedelijke gebied van Duitsland. De steden in de metropoolregio zijn in een polycentrische regionale structuur nauw met elkaar verbonden. Mede door hun nabijheid worden ze gedwongen over de administratieve grenzen heen met elkaar samen te werken.

Dit geldt ook voor de gebieden die aan België en Nederland grenzen, waar samenwerking en goede betrekkingen met de buurlanden verder reiken dan de grenzen van de regio.

Hoewel Noordrijn-Westfalen economisch sterker is dan het Europese gemiddelde, bestaan er op belangrijke gebieden nog steeds knelpunten en tekorten. Door deze problemen te overwinnen ontstaan er kansen voor slimme, duurzame en inclusieve ontwikkeling tijdens de huidige EU-financieringsperiode. Ondanks de hoge dichtheid aan instellingen voor hoger onderwijs blijkt uit een vergelijking met de rest van het land, dat bedrijven in de regio achterlopen op het gebied van onderzoek en investeringen. Bovendien zijn de onderzoeksactiviteiten in Noordrijn-Westfalen nog niet genoeg gericht op grote economische en sociale uitdagingen, zoals digitalisering en nieuwe mobiliteit.

Vergeleken met het nationale niveau heeft Noordrijn-Westfalen nog veel in te halen op het gebied van innovatieve bedrijven en start-ups met een groot groeipotentieel. Het mkb benut belangrijk groeipotentieel onvoldoende, bijvoorbeeld op het gebied van internationalisering van hulpbronnen of energie-efficiëntie, en ervaart belemmeringen voor de groei (commerciële ruimte, bureaucratie en ontoereikende infrastructuur).

Aanpassen aan veranderingen

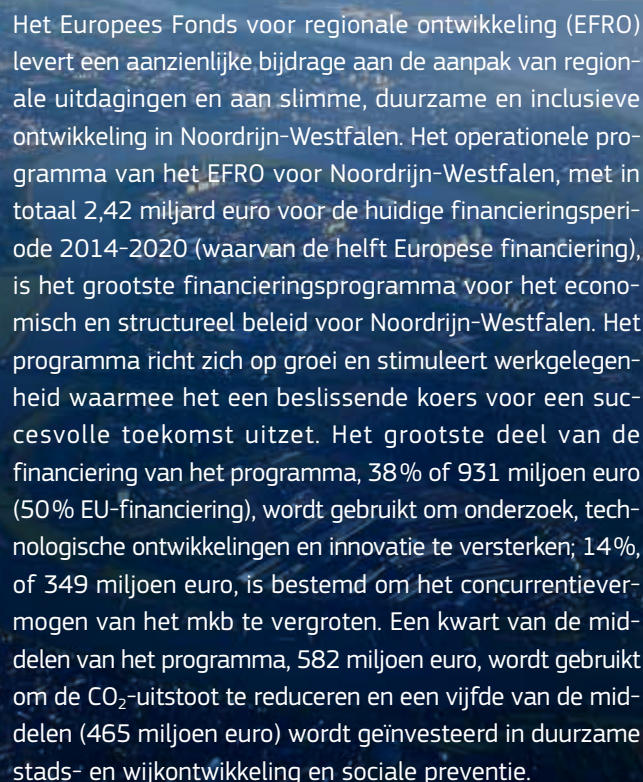
Als sterke energieregio heeft Noordrijn-Westfalen te kampen met de uitstoot van broeikasgassen. In het kader van de energierevolutie vormen hernieuwbare energiebronnen en de stabiliteit van het net bijzondere uitdagingen.

Ook kampt Noordrijn-Westfalen met grote regionale en sectorale verschillen als gevolg van radicale structurele veranderingen in de afgelopen decennia. De ontmanteling en wederopbouw van

industriële structuren, de gevolgen van deze omschakeling, de wederopbouw die door de energierevolutie werd versneld en demografische veranderingen hebben allemaal gevolgen voor de economische en sociale fundamenteën van veel steden en regio's. Als gevolg van armoede en uitsluiting ontstaan er sociale problemen in grote steden en stadswijken. Vanwege deze verschillen zijn er concepten nodig om in te spelen op deze veranderingen.

Europese regio's maken momenteel structurele veranderingen door die onder meer worden gekenmerkt door digitalisering, de energierevolutie, demografische trends en globalisering. Noordrijn-Westfalen krijgt in de nabije toekomst veel te maken met deze structurele veranderingen.

Door zijn centrale ligging en sterke internationale afhankelijkheid staat de regio op een bijzondere manier bloot aan mondiale en Europese trends. Dit brengt uitdagingen en kansen met zich mee. De successen die Noordrijn-Westfalen tijdens deze verandering bewerkstelligt, zullen, als gevolg van de kosmopolitische houding van de regio, haar economische macht en de nauwe integratie met de buurregio's, van invloed zijn op andere Europese gebieden. ■

Het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO) levert een aanzienlijke bijdrage aan de aanpak van regionale uitdagingen en aan slimme, duurzame en inclusieve ontwikkeling in Noordrijn-Westfalen. Het operationele programma van het EFRO voor Noordrijn-Westfalen, met in totaal 2,42 miljard euro voor de huidige financieringsperiode 2014-2020 (waarvan de helft Europese financiering), is het grootste financieringsprogramma voor het economisch en structureel beleid voor Noordrijn-Westfalen. Het programma richt zich op groei en stimuleert werkgelegenheid waarmee het een beslissende koers voor een succesvolle toekomst uitzet. Het grootste deel van de financiering van het programma, 38% of 931 miljoen euro (50% EU-financiering), wordt gebruikt om onderzoek, technologische ontwikkelingen en innovatie te versterken; 14%, of 349 miljoen euro, is bestemd om het concurrentievermogen van het mkb te vergroten. Een kwart van de middelen van het programma, 582 miljoen euro, wordt gebruikt om de CO₂-uitstoot te reduceren en een vijfde van de middelen (465 miljoen euro) wordt geïnvesteerd in duurzame stads- en wijkontwikkeling en sociale preventie.

Innovatie is het centrale thema

Professor Dr. Andreas Pinkwart, minister van Economische Zaken, Innovatie, Digitalisering en Energie voor de deelstaat Noordrijn-Westfalen, vertelt hoe belangrijk het regionaal beleid van de EU is voor de economie.

De beheersautoriteit voor het EFRO in Noordrijn-Westfalen is in uw ministerie gevestigd. Hoe zinnig en noodzakelijk is het om Europese fondsen als het EFRO aan te wenden voor de economische en sociale cohesie van een relatief welvarende regio als Noordrijn-Westfalen?

De cohesiedoelstelling van de Europese Unie is onder meer gericht op regio's die structurele veranderingen ondergaan. In de afgelopen decennia is de hele economie van Noordrijn-Westfalen ingrijpend veranderd, niet alleen binnen de mijnbouw en staalindustrie. Het EFRO heeft een aanzienlijke bijdrage geleverd om de bijbehorende problemen het hoofd te bieden. Door de steeds snellere digitalisering hebben we momenteel te maken met een nieuwe golf van structurele veranderingen. Dit geldt ook voor ondernemingen in Noordrijn-Westfalen, die van oudsher nauwe betrekkingen onderhouden met de Europese en mondiale eco-

nomie. De structuurfondsen moeten op een toekomstgerichte manier worden ingezet en gericht worden op de huidige en toekomstige uitdagingen.

Het grootste deel van het EFRO-programma voor Noordrijn-Westfalen wordt gebruikt voor onderzoek en innovatie om het toepassingsgerichte O&I-potentieel te vergroten en bedrijven te helpen innovatiever te worden. Hoe helpt Europese financiering daarbij?

Het thema innovatie staat centraal. We zijn niet alleen een belangrijk Europees industriegebied, maar we profiteren ook van een bijzonder hoge dichtheid aan instellingen voor hoger onderwijs en onderzoek. Door mijn jarenlange ervaring als docent en hoofd in het hoger onderwijs vind ik één ding heel belangrijk: onderzoeksresultaten en grote projecten mogen niet in wetenschappelijke instellingen blijven, maar moeten worden

toegepast op de economie en de samenleving. Met behulp van spin-offs uit het hoger onderwijs willen we goede ideeën overdragen aan de economie zodat ze tot succesverhalen kunnen uitgroeien. Een goed voorbeeld hiervan is de elektrische bus StreetScooter, die aan de Universiteit van Aken is ontwikkeld en waarvan er inmiddels duizenden door Deutsche Post DHL worden ingezet.

Bijna een vijfde van de EFRO-middelen in Noordrijn-Westfalen wordt gebruikt voor duurzame stads- en wijkontwikkeling. Kunt u de ontwikkelingsstrategie van Noordrijn-Westfalen omschrijven? En hoe moeten projecten die met EU-middelen worden ondersteund, het dagelijks leven in de regio verbeteren?

Ondanks de goede economische prestaties wordt Noordrijn-Westfalen gekenmerkt door grote ruimtelijke verschillen. In dichtbevolkte gebieden, zoals de

» *Met 25 jaar intensieve en grensoverschrijdende samenwerking maken we het Europese ideaal tastbaar en reëel en stimuleren we de uitbreiding van de gemeenschappelijke economische ruimte.* «

metropoolregio Rijn-Ruhr, zijn deze verschillen al heel lokaal te zien. In statistieken over grotere regio's blijft de situatie in afzonderlijke stadsdelen vaak verborgen. Veel wijken hebben dringend hulp nodig voor een doelmatige en duurzame aanpak van hun problemen.

Het operationele programma van het EFRO voor Noordrijn-Westfalen is daarom gebaseerd op een geïntegreerde benadering, waarbij een combinatie van economische, sociale en ecologische kwesties lokaal wordt aangepakt. Vanwege de inherente complexiteit vergt deze aanpak tijd. Dergelijke territoriaal geïntegreerde maatregelen moeten in de toekomst met minder administratieve rompslomp worden geïmplementeerd, zodat deelnemers meer tijd overhouden voor de uitvoering. Door te investeren in het milieu en de strijd tegen klimaatverandering willen we niet alleen bijdragen aan de mondiale doelstellingen, maar ook de levenskwaliteit van onze burgers verbeteren.

Komt Noordrijn-Westfalen ook in aanmerking voor programma's of initiatieven in het kader van de Europese territoriale samenwerking?

Belanghebbenden netwerken steeds meer internationaal binnen de interne Europese markt en daarbuiten. Noordrijn-Westfalen profiteert hiervan door zijn aantrekkelijke ligging aan de Belgische en Nederlandse grens. Daarom is samenwerking met onze Europese bureaus in het kader van de Europese Territoriale Samenwerking erg

belangrijk voor onze deelstaat. Met 25 jaar intensieve en grensoverschrijdende samenwerking maken we het Europese ideaal tastbaar en reëel en stimuleren we de uitbreiding van de gemeenschappelijke economische ruimte.

Onze focus is duidelijk: de deelstaatregering wil onderzoek en ontwikkeling ondersteunen en het mkb concurrerender maken. Tegelijkertijd willen we ook dat de burgers de voordelen van Europese samenwerking in hun dagelijks leven ervaren. Zo zijn er bijvoorbeeld projecten die grensarbeiders helpen met hun administratieve vragen, met het leren van de taal van hun bureaus en met het betrekken van grensoverschrijdende maatschappelijke organisaties.

Welke wensen en ideeën heeft u voor de criteria, thema's en financieringsbenaderingen voor het cohesiebeleid na 2020?

We bestuderen de voorstellen voor de toekomstige meerjarige financiële kaders van de EU en het cohesiebeleid grondig en nemen actief deel aan de discussies. Onlangs heeft de Duitse Bundesrat een standpunt ingenomen over de discussie-

nota's, met inbegrip van de toekomst van de structuurfondsen. Noordrijn-Westfalen heeft hier actief aan deelgenomen. Vereenvoudiging van de processen is voor ons namelijk van wezenlijk belang, zodat middelen snel en zonder problemen bij de begunstigen terecht komen. Door ingewikkelde goedkeurings- en controleprocessen worden regio's belemmerd om duurzaam te worden.

Voor een doeltreffend regionaal beleid hebben we adequate financiering voor alle regio's nodig. De helft van onze programma's wordt momenteel gefinancierd met EU-middelen en de andere helft met middelen van de staat en projectpartners. Als het Europese aandeel verder wordt verkleind, wordt de implementatie ervan op het spel gezet. ■

**Ministerium für Wirtschaft, Innovation,
Digitalisierung und Energie
des Landes Nordrhein-Westfalen**

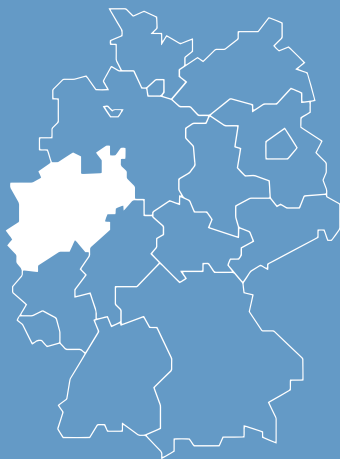
Noordrijn-Westfalen

BEVOLKING: Noordrijn-Westfalen grenst in het noorden en noordoosten aan Nedersaksen, in het zuidoosten aan Hessen, in het zuiden aan Rijnland-Palts en in het westen aan België en Nederland. Iets minder dan 2 miljoen van de 17,9 miljoen inwoners (2016) hebben een buitenlandse nationaliteit. De metropoolregio Rijn-Ruhr staat met zijn 10 miljoen inwoners in de top 30 van grootstedelijke gebieden op de wereld.

ECONOMIE: Het bbp van de regio van 647 067 miljoen euro (2015), of 36 500 euro per hoofd van de bevolking bedraagt 126% van het EU-gemiddelde (2015). In 2015 werd 1,96% van het bbp uitgegeven aan O&O. Noordrijn-Westfalen is een belangrijk industriegebied en Europa's nummer één op het gebied van energie. De regio wekt ongeveer een derde van de Duitse elektriciteit op. Van de 50 grootste ondernemingen in Duitsland hebben er 25 hun hoofdkantoor in Noordrijn-Westfalen. Het is ook het belangrijkste commerciële centrum van Europa, waar veel van de grootste Duitse retail-bedrijven hun hoofdkantoor hebben.

ARBEIDSMARKT: De arbeidsmarkt verschilt aanzienlijk per regio, variërend van een paar structureel zwakke steden, met name in het Ruhrgebied, tot de dynamische regio Rijnland langs de as Düsseldorf-Keulen-Bonn. In februari 2017 bedroeg het werkloosheidspercentage in Noordrijn-Westfalen 7,7%, ten opzichte van een nationaal werkloosheidspercentage van 6,3%. De belangrijkste bronnen van werkgelegenheid zijn: industrie (metaalsector en elektrische apparatuur); groot- en detailhandel; onderhoud en reparatie van motorvoertuigen; en institutionele zorg en maatschappelijke dienstverlening.

BELANGRIJKE SECTOREN: Het centrale Rijn-Ruhrgebied is het belangrijkste industrie-, mijnbouw- en energiegebied van het land. Langs de Roer en in de buurt van Aken wordt bitumineuze steenkool gedolven en ten westen van Keulen wordt bruinkool gewonnen, hoewel veel kolenmijnen inmiddels zijn gesloten. Aardolieraffinaderijen langs de Roer en de Rijn zijn via pijpleidingen met de Noordzeehavens verbonden. De productie van ruw

staal in de regio vormt het leeuwendeel van de Duitse productie, daarnaast worden er langs de Roer chemische stoffen, textiel, glas, zware machines, elektrische apparatuur, precisie-instrumenten en bier geproduceerd. In het zuidelijke deel van het Rijn-Roergebied spelen de ijzer- en metaalindustrie en de textielindustrie een belangrijke rol. Na veranderingen op het gebied van economische structuur en imago vormt de regio nu een van de belangrijkste hoogtechnologische centra van Duitsland.

Een groot deel van het gebied langs de Roer wordt benut door commerciële boerderijen, tuinen en boomgaarden. Er wordt tarwe en suikerbiet geteeld in de zuidelijke laagvlakte, groenten en fruit in het noorden en rundvee- en varkenshouderij zijn belangrijk in Münsterland en stroomafwaarts langs de Rijn.

SLIMME SPECIALISATIE: Na de herstructurering is het industriebeleid in de regio nu gericht op acht hoofdmakten met hoge scores dankzij slimme specialisatie: nieuwe materialen, machines en technische installaties/productietechnologie, gezondheidszorg, informatie- en communicatietechnologieën, mobiliteit en logistiek, energie en milieu, biowetenschappen, en media en creatieve industrieën. Noordrijn-Westfalen werkt ook aan een strategie voor technologieoverdracht, met name voor het mkb, universiteiten en onderzoeksorganisaties, waarbij hoofdmakten via een onderzoeksgerichte aanpak met elkaar worden gekoppeld.

3D-KENNISSCENTRUM NEDERRIJN: ADDITIEFTECHNOLOGIEËN IN DE INDUSTRIE

3D-printen heeft een groot potentieel voor bedrijven in het middensegment van de markt, van het maken van prototypes tot de productie van eindproducten. Nieuwe producten kunnen sneller worden ontwikkeld en gefabriceerd. Om het thema „3D-printen” in hun studie

te integreren en in de regio te verankeren hebben de drie universiteiten in Noordrijn-Westfalen, Rhein-Waal, Ruhr West en RWTH Aachen, een aanpassing gedaan aan het concept FabLab.

FabLab is een hoogtechnologische werkplaats die individueel en collectief gebruik maakt van persoonlijke productie en de verspreiding ervan aanmoedigt. De koppeling van open innovatieprocessen aan persoonlijke fabricagetechnologieën maakt deel uit van een langetermijnvisie die wordt geken-

merkt door individuele en gedecentraliseerde productontwikkeling en fabricage.

Als projectpartners bouwen de drie universiteiten samen aan een centraal 3D-centrum voor kennis en voorgezet onderwijs in Nederrijn

dat als knooppunt moet fungeren voor bestaande initiatieven en de productiemogelijkheden van FabLab moet benutten. Het centrum moet ervoor zorgen dat digitale productiecompetenties op de lange termijn in verschillende opleidingen worden geïntegreerd. Een ander aandachtspunt is de oprichting van de FAB Academy, het internationale opleidingsprogramma van MIT op basis van digitale productie.

Bovendien leggen medewerkers van het 3D kenniscentrum contacten met bedrijven die gebruik maken van of interesse hebben in 3D-technologieën om lesmateriaal te ontwikkelen voor industrie en handel. Ze staan ook in contact met leerkrachten en scholen om lesmateriaal en workshops te ontwikkelen.

In het 3D-centrum voor kennis en onderwijs in Nederrijn komen belangrijke innovatieaanjagers uit de wetenschap, gevestigde bedrijven en start-ups bij elkaar, waardoor ze toepassingen voor de productie van additieven in het belang van de economie en de maatschappij kunnen aanwenden.

FINANCIERING

3 714 287 EUR totale investeringen, waarvan:

1 857 143 EUR aan EFRO-financiering

1 485 715 EUR aan regionale investeringen van NRW

PROJECTPARTNERS

Hochschule Rhein-Waal
Hochschule Ruhr West
RHTWH Aachen

DESIGN QUARTIER EHRENFELD: DE BASIS VOOR STEDENBOUWKUNDIGE PROCESSEN

Het keurmerk „Made in Cologne-Ehrenfeld” is hard op weg om het hele land te veroveren. Dit is te danken aan de ideeën en toewijding van Design Quartier Ehrenfeld (DQE), een initiatief dat van de locatie Keulen-Ehrenfeld een centrum voor creativiteit en jong design moet maken. Door creatieve jongeren in één ruimte te laten samenwerken is het initiatief erin geslaagd nieuwe vormen van werken en waardecreatie te creëren, evenals innovatieve ideeën en producten.

Keulen-Ehrenfeld is een uitstekend voorbeeld van een dynamische plek voor jonge internationals en experimentele

vormgeving. De kleinschalige, postindustriële en interculturele infrastructuur heeft alles wat nodig is voor een innovatieve en experimentele omgeving voor creatieve bedrijfjes, design en innovatieve technologieën, en voor alternatieve marketing, communicatie en toerisme. Met het actieplan moesten bestaande gebouwen ruimtelijk worden aangepast voor hun eigen doeleinden en de conceptuele basis leggen voor een creatieve wijk en een kenniscentrum voor design.

FINANCIERING

976 637 637 EUR totale investeringen, waarvan:
483 900 EUR aan EFRO-financiering
290 339 EUR aan regionale investeringen van NRW

PROJECTPARTNERS

Design Quartier Ehrenfeld, Keulen
<http://www.d-q-e.net/>

DQE is erin geslaagd jonge nationale en internationale ontwerpers aan te trekken en een sociaal-creatieve community op te bouwen. Het initiatief biedt ook opleidingen en workshops over nieuwe designvormen en verschaft informatie variërend van financieringsmogelijkheden tot toegang tot leningen en durfkapitaal.

Door creatief werk in één wijk te concentreren en diverse invloeden met elkaar te mengen, weerspiegelt DQE de ware betekenis van het merk „Made in Cologne-Ehrenfeld”: nieuwe en hoogwaardige producten, nieuwe banen, veranderende waardeketens en alternatieve manieren van werken.

INVERSIV: ZELFSTANDIG RIJDEN IN MEGASTEDEN

De vraag is niet of maar wanneer geautomatiseerd rijden volledig ingang zal vinden in onze samenleving. De eerste tekenen zijn al zichtbaar: we vinden waarschuwingssystemen voor het onbedoeld wisselen van de rijbaan, remassistenten en nog veel meer al heel normaal. Recentelijk heeft de technische vooruitgang nieuwe belangrijke mijlpalen bereikt die het geautomatiseerd rijden in grote mate mogelijk maken.

Rijden op de snelweg verloopt meestal relatief probleemloos, maar rijden in de stad blijft een enorme uitdaging voor systemen die nog niet aan de eisen voldoen. De regio Noordrijn-Westfalen, met zijn vele snelwegen en grote steden met veel verkeer, is daar een goed voorbeeld van. Het aantal variabelen en factoren in megasteden waaraan de systemen zich moeten aanpassen en die zij vervolgens correct moeten interpreteren en implementeren, is gewoon te groot.

Dit betekent wel, dat wie het stadsverkeer onder controle krijgt, de rest zal overvleugelen. Het project InVerSiv is een duidelijke reactie op deze uitdaging en richt zich op de aanleg van een „intelligente vervoersinfrastructuur voor veilig verbonden rijden in megasteden”. Onderzoekers verzamelen hiervoor zoveel mogelijk bestaande gegevens om volledig geautomatiseerd rijden veiliger te maken.

Sensoren op voertuigen kunnen worden gekoppeld aan de infrastructuur van wegen, die ook voorzien zijn van sensoren voor omgevingsdetectie. Samen met nog meer informatie uit lokale en internationale centra wordt een compleet beeld van de omgeving gecreëerd.

Verkeerssignalen die met auto's communiceren, auto's die met elkaar communiceren, lokale cloudapps die ook aan het systeem zijn gekoppeld: alles draagt ertoe bij dat het geautomatiseerde rijden in de stad werkelijkheid wordt. Testlocaties in realistische omstandigheden geven ook aan of de bevindingen van de onderzoekers omgezet kunnen worden in realistische situaties, die beschikbaar gesteld kunnen worden aan andere projecten en die na afloop van het project ook beschikbaar blijven.

Rijden op de snelweg verloopt meestal relatief probleemloos, maar rijden in de stad blijft een enorme uitdaging voor systemen die nog niet aan de eisen voldoen. De regio Noordrijn-Westfalen, met zijn vele snelwegen en grote steden met veel verkeer, is daar een goed voorbeeld van. Het aantal variabelen en factoren in megasteden waaraan de systemen zich moeten aanpassen en die zij vervolgens correct moeten interpreteren en implementeren, is gewoon te groot.

FINANCIERING

1 720 304 EUR totale investeringen, waarvan:
1 320 991 EUR aan EFRO-financiering
399 313 EUR aan regionale investeringen van NRW

PROJECTPARTNERS

CommAgility Ltd
adesso AG
Technische Universiteit van Dortmund
Wilhelm Schröder GmbH
SGS-TÜV Saar GmbH

XTC-ID EXTREME TEMPERATURE RFID TRANSPONDER

De meeste mensen weten wat streepjescodes zijn en dat ze niet alleen handig zijn aan de kassa, maar ook voor magazijnbeheer. Ook postpakketten krijgen vaak een streepjes- of QR-code. Deze codes kunnen echter beschadigd raken onder invloed van het weer, door vervoer, enz.

Aangezien de zogenaamde RFID-transponder daar geen last van heeft, wordt hij steeds vaker toegepast in de logistiek. Conventionele technologie is geschikt voor temperaturen tot 125 °C, maar niet voor extreme omstandigheden of in geval van ernstige milieu-invloeden. In de verpakings- en maakindustrie heb je vaak te maken met hoge temperaturen, vooral bij de productie van kunststoffen.

De XTC-ID-projectpartners, een consortium van bedrijven onder leiding van IMST GmbH in Kamp-Lintfort en de Universiteit Twente, werken in het kader van Interreg aan een nieuwe RFID-chip.

FINANCIERING

3 569 579 EUR totale investeringen
 waarvan:
 1 784 789 EUR aan EFRO-financiering
 266 925 EUR aan mede-financiering
 door NRW

PROGRAMMA

Samenwerkingsprogramma
 „INTERREG Deutschland-Nederland”

Die moet ervoor zorgen dat identificatie onder extreme omstandigheden, zoals hoge of lage temperaturen, veilig en reproduceerbaar is. Het project moet toepassingen en markten voorzien van een zeer robuuste en unieke „ID-technologie met chips voor extreme temperaturen” voor situaties waar conventionele identificatiesystemen weinig tot geen nut hebben.

SMART SERVICE POWER: OUDER WORDEN, MAAR ONAFHANKELIJK BLIJVEN

Mensen worden ouder en zijn niet meer zo fit als toen ze jong waren. Er zijn veel te weinig zorgverleners om alle ouderen en hulpbehoevenden vandaag de dag naar behoren te kunnen opvangen, en de kosten van welzijnzorg en openbare diensten rijzen de pan uit. Ontwikkelaars van het Smart Service Power-project maken gebruik van de voortschrijdende digitalisering door intelligente systemen met elkaar te verbinden om leeftijdsgericht en op technologie gebaseerd wonen mogelijk te maken. Hierdoor kunnen mensen zo lang mogelijk zelfstandig blijven.

Het projectteam en de partners maken gebruik van slimme en onderling verbonden apparaten om vele technologieën samen te brengen en te combineren die voor toepassing anders vaak vereenvoudigd moeten worden of onderlinge interfaces nodig hebben. De belangrijkste toepassingen worden gebruikt om valpartijen te monitoren, de vloeistofbalans en medicijninname te meten en vitale functies te controleren. Dit wordt toegepast

door speciale sensorsystemen die door het huidige praktijkgerichte onderzoek worden ontwikkeld. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om intelligente valsensoren die in de plafondverlichting zijn geïntegreerd, bloeddrukmeters die de resultaten naar een database sturen en noodsystemen die iemands gezondheid in de gaten houden en alarm slaan als er iets niet in orde is.

Door al deze systemen te combineren kunnen de ontwikkelaars van Smart Service Power processen, verbindingen en veranderingen herkennen en er actief op reageren, of moeilijke of gevaarlijke situaties van meet af aan voorkomen. Intelligente programma's detecteren noodsituaties in huis en bepalen wat alleenstaanden nodig hebben. De onderzoekers bekijken ook hoe zo'n systeem economisch in passende voorstellen voor businessmodellen kan worden omgezet.

FINANCIERING

1 384 386 EUR totale investeringen,
 waarvan:
 692 193 EUR aan EFRO-financiering
 276 877 EUR aan regionale
 investeringen van NRW

PROJECTPARTNERS

VIVAI Software AG (hoofd van het consortium)
 Universiteit voor toegepaste wetenschappen Dortmund
 DOGEWO 21
 Fraunhofer-InHaus-Center
 Hüberthal Nursing Service
 Dortmund InHaus GmbH

IN UW EIGEN WOORDEN

PANORAMA
is blij met uw
bijdragen!

Op de pagina In uw eigen woorden van *Panorama* kunnen belanghebbenden op lokaal, regionaal, nationaal en Europees niveau hun prestaties in de periode 2014-2020 uiteenzetten en hun mening geven over de lopende en cruciale discussies over het cohesiebeleid voor de periode na 2020.

Panorama verwelkomt bijdragen in uw eigen taal die mogelijk in een toekomstige editie worden opgenomen. Neem contact met ons op via region-panorama@ec.europa.eu voor meer informatie over richtlijnen en termijnen.

EU-cohesiebeleid na 2020: ondersteuning van nieuwe en traditionele behoeften

In Brandenburg heeft het EU-cohesiebeleid aanzienlijk bijgedragen aan het succes van het transformatieproces sinds de Duitse hereniging in 1991 en heeft het het concurrentievermogen en de werkgelegenheid in de regio helpen versterken. Dankzij deze steun is Brandenburg sinds 2014 opgenomen in de financieringscategorie voor overgangsregio's.

Ondanks de positieve ontwikkeling heeft de regio ook na 2020 nog de steun van de EU nodig om de resultaten tot zover te consolideren en verder te bevorderen. De zelfvoorzienende economische structuur is nog niet bereikt en in 2020 zullen nog niet alle verschillen in ontwikkeling, zoals het lage aandeel onderzoek en innovatie in de particuliere sector en onvoldoende integratie in internationale conjunctuurschommelingen, volledig zijn weggewerkt.

Voor regio's als Brandenburg in het oosten van Duitsland is het belangrijk de

Katrin Müller-Wartig,
Afdelingshoofd, Economisch en
Financieel Beleid EU,
EU-fondscoördinatie
Ministerie van Justitie, Europese Zaken
en Consumentenbescherming,
Brandenburg, Duitsland

negatieve gevolgen te verzachten van het feit dat zij klem zitten tussen de hoogontwikkelde regio's in het westen van Duitsland en regio's die maximale EU-financiering ontvangen in het naburige Midden- en Oost-Europa.

Brandenburg verzoekt daarom om het cohesiebeleid voor alle Europese regio's na 2020 voort te zetten. Als het belang-

” De projecten van cohesiebeleid maken de EU zichtbaar en tastbaar voor de lokale bevolking. Dit is een toegevoegde waarde voor Europa. “

rijkste investeringsbeleid van de EU moet het zijn prominente rol in het meerjarig financieel kader behouden. Het fungeert als een transportband voor EU-doelstellingen en -prioriteiten in Europese regio's. Bovendien maken de projecten van cohesiebeleid de EU zichtbaar en tastbaar voor de lokale bevolking. Dit is een toegevoegde waarde voor Europa.

Het cohesiebeleid moet zich op de minder ontwikkelde regio's blijven richten, maar volgens Brandenburg moet het bedrag dat binnen het beleid beschikbaar is voor overgangsregio's en meer ontwikkelde regio's worden verhoogd. Deze regio's dragen meer dan gemiddeld bij aan de economische kracht en het suc-

ces van doelstellingen voor de hele EU. De regio's die momenteel als overgangsregio zijn aangemerkt, moeten worden ondersteund met gerichte, doeltreffende investeringen ten behoeve van minder ontwikkelde gebieden.

Brandenburg is erg kritisch over de invoering van een apart fonds ter bevordering van nationale structurele hervormingen ten koste van het cohesiebeleid, of een cohesiebeleid gericht op structu-

rele hervormingen van de overheid. Structurele hervormingen hebben enkel een duurzaam effect als zij lokaal worden ondersteund door gerichte structurele maatregelen, zoals het bevorderen van innovatie, het ondersteunen van het mkb of het zorgen voor geschoolde specialisten. Meer middelen voor nationale structurele hervormingen ten koste van dergelijke maatregelen van het cohesiebeleid op regionaal niveau zou contraproductief zijn.

Ondanks de aanvankelijke moeilijkheden als gevolg van de Brexit moet het toekomstige meerjarig financieel kader ingaan op de talrijke nieuwe uitdagingen waarmee de EU wordt geconfronteerd. Brandenburg wil dan ook dat de EU financieel wordt versterkt zodat belangrijke nieuwe EU-prioriteiten op gebieden als het energie- en klimaatbeleid, migratie en veiligheid niet hoeven te concurreren met de traditionele taken van het EU-cohesiebeleid. ■

Adequate financiering is van cruciaal belang voor Europese cohesie

Het cohesiebeleid, het belangrijkste investeringsbeleid van de EU, speelt een belangrijke rol bij de uitvoering van de strategische prioriteiten op het gebied van onderzoek en innovatie, energie en milieu, het concurrentievermogen van productiesystemen en sociale integratie. Door op de begroting voor het cohesiebeleid na 2020 te bezuinigen zou de bestaansreden ervan verloren kunnen gaan.

De EU staat voor nieuwe uitdagingen op het gebied van defensie, immigratie en veiligheid, die aanzienlijke financiële gevolgen hebben voor de nieuwe begroting die al te kampen heeft met Brexit.

De Europese Commissie heeft de lidstaten verzocht hun bijdragen aan het meerjarig financieel kader van de EU van

„Ik maak me grote zorgen over deze potentiële verlagingen, want ze zullen een onomkeerbare klap betekenen voor de toekomst van het cohesiebeleid en de regionale verschillen in Europa verder vergroten.“

de huidige 1,03% te verhogen tot ongeveer 1,15% van hun bbp.

Ik sta volledig achter het verzoek om de EU-begroting te verhogen. Het voorziet immers in de planning voor de langere termijn en de stabiliteit die nodig is voor investeringen.

Enrico Rossi,
Voorzitter van Toscane
Vicevoorzitter van de Conferentie van
Maritieme Perifere Regio's belast met het
cohesiebeleid, Italië

Maar zelfs als de lidstaten ermee instemmen hun bijdrage aan de EU-begroting te verhogen, zijn er nog steeds bezuinigingen van 15% tot zelfs 30% nodig voor de periode na 2020.

Ik maak me grote zorgen over deze potentiële verlagingen, want ze zullen een onomkeerbare klap betekenen voor de toekomst van het cohesiebeleid en de regionale verschillen in Europa verder vergroten. Het is van cruciaal belang een ambitieuze begroting voor het cohesiebeleid voor alle regio's te handhaven om ervoor te zorgen dat de EU haar doel-

stellingen voor cohesie, solidariteit en investeringen in alle EU-regio's kan blijven ondersteunen.

Bovendien is cohesie een eerste vereiste om het concurrentievermogen van de interne markt te waarborgen. Bovendien bevordert cohesie de convergentie tussen de verschillende regio's op het gebied van doelstellingen en beleid voor territoriale ontwikkeling, en de uitwisseling van administratieve methoden en praktijken.

De Commissie stelt ook voor een instrument voor structurele hervormingen met

een begroting van ongeveer 25 miljard euro op te richten, dat in de toekomst deel zou kunnen uitmaken van het cohesiebeleid, ook al verleent het rechtstreekse begrotingssteun aan de lidstaten. Dit voorstel is zeer zorgwekkend, aangezien er te veel vragen ontstaan over de legitimiteit van een dergelijk instrument, de manier waarop het zal functioneren en de democratische verantwoording ervan.

De onderhandelingen tussen de Raad en het Parlement gaan pas echt van start zodra de Commissie op 2 mei haar langverwachte voorstel over de volgende

EU-begroting indient. Dan zal er naar verwachting vóór mei 2019, vóór de Europese verkiezingen, een akkoord worden bereikt.

Hoewel ik ervan overtuigd ben dat we een efficiënter cohesiebeleid nodig hebben, hebben we daar wel een toereikende financiële enveloppe voor nodig, in ieder geval een die ten minste gelijk is aan de huidige, met bijdragen uit nieuwe vormen van eigen middelen of uit een grondig herziene versie van de huidige vormen, nu ze niet langer genoeg zijn om in de huidige politieke en institutionele behoeften van de EU te voorzien. ■

Cohesie betekent samenhang

Tamara Espiñeira,
Secretaris-generaal van de Conferentie
van steden in de Atlantische boog
Lid van de groep van deskundigen voor
de gestructureerde dialoog met
ESIF-partners

Het begrotingsdebat zou moeten gaan over essentiële beleidsmaatregelen die al werken, in plaats van te zoeken naar wondermiddelen. Nu moeten we ambitieus zijn en mogen we ons niet terugtrekken, we moeten

investeren en niet bezuinigen, we moeten solidair zijn en niet snoeien. De toespraken moeten bij de middelen en hulpbronnen passen en daarom moet het meerjarig financieel kader (MFK) streven naar ten minste 1,3% van het bruto nationaal inkomen.

Bovendien mogen we niet vergeten dat cohesie samenhang betekent, hoe vanzelfsprekend dit ook lijkt. De verdragen moeten zeker hervormd worden, maar dit mag niet door het MFK worden geforceerd. Zoals onze voorzitter José Maria Costa in februari al aangaf, is cohesie de praktische vertaling van subsidiariteit (artikel 5 VEU). En over dit belangrijke principe valt niet te onderhandelen. Als de EU haar eigen waarden wil respecteren, mag cohesie dus niet beperkt blijven tot een symbolische enveloppe in een denkbeeldige begroting. In een tijd vol onzekerheden moeten we de pijlers van de EU in stand houden.

» Voor een efficiënter cohesiebeleid moeten we ons blijven inzetten voor flexibiliteit, vereenvoudiging en coördinatie, waarmee we, ik benadruk het nog maar eens, aan zinvolle subsidiariteit zullen bijdragen. «

Voor een efficiënter cohesiebeleid moeten we ons blijven inzetten voor flexibiliteit, vereenvoudiging en coördinatie, waarmee we, ik benadruk het nog maar eens, aan zinvolle subsidiariteit zullen bijdragen. Zo moeten we ook het partnerschapsbeginsel consolideren en in de verordeningen verankeren.

Territoriale samenwerking lijkt het beste instrument om Europa samenhangender te maken. Grensoverschrijdende samenwerking is van fundamenteel belang; we mogen

het belang van transnationale samenwerking niet onderschatten. Zelfs macroregio's hebben, zij het met enkele problemen, laten zien hoe ze gebieden positief kunnen beïnvloeden. Deze dynamiek moeten we dus in stand houden en verder verspreiden (bijvoorbeeld in de Atlantische boog).

Bovendien mogen we, zowel voor het cohesiebeleid als voor het MFK, de stedelijke structuur van de EU niet uit het oog

verliezen. In de komende periode moet de Europese stedelijke agenda, met eigen middelen, bijdragen aan de ontwikkeling van een echt stedelijk beleid en zich niet beperken tot bederfelijke instrumenten (zoals partnerschappen) of de verspreiding van goede praktijken. Hetzelfde geldt voor een sterk maritiem beleid. De „zeekans” is aangewezen als een belangrijke bron van groei, dus na 2020 zou het MFK deze blauwe kans moeten aangrijpen.

Als voetnoot wil ik hieraan toevoegen dat we vorig jaar uit dezelfde overwegingen samen met de Iberische Grensoverschrijdende Vereniging (RIET), Medcities en het Adriatisch-Ionisch Forum (FAIC) een platform hebben gecreëerd met de naam „Steden voor samenwerking”. Territoriale stedelijke netwerken werken nu dus samen aan een samenhangender Europa. ■

NIEUWS [IN HET KORT]

COMMISSIE HELPT MEER INDUSTRIEGEBIEDEN MET DE OPBOUW VAN VEERKRACHTIGE, CONCURRENTERENDE ECONOMIEËN

De Commissie heeft nog eens zeven EU-regio's en lidstaten geselecteerd voor bijstand op maat in het kader van de proefoproep voor industriële overgang die in december 2017 is gelanceerd: Cantabrië (Spanje), Centre-Val de Loire (Frankrijk), Noord- en Oost-Finland, Grand Est (Frankrijk) en Greater Manchester (Ver-

enigd Koninkrijk) evenals Litouwen en Slovenië. Deze gebieden voegen zich bij vijf regio's die al in december 2017 waren geselecteerd: Hauts-de-France (FR), Norra Mellansverige (Noordelijk Centraal-Zweden), Piemonte (Italië), Saksen (Duitsland) en Wallonië (België).

De geselecteerde autoriteiten krijgen de kans strategieën voor regionale economische transformatie te ontwikkelen of te herinrichten op basis van hun prioriteiten voor slimme specialisatie. De diensten van de Commissie, externe deskundigen en de Organisatie voor Economische

Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) verlenen bijstand op maat om de banen van de toekomst voor te bereiden, innovatie te verbreden, de overgang naar een koolstofarme economie te ondersteunen, ondernemerschap aan te moedigen en inclusieve groei te bevorderen.

De strategieën voor regionale transformatie zouden eind 2018 klaar moeten zijn. ■

MEER INFO

<http://europa.eu/!JY97UP>

REGIOSTARS AWARDS 2018: TIJD OM DE BESTE PROJECTEN IN TE DIENEN

RegioStars Awards identificeren goede praktijken in regionale ontwikkeling en zetten originele en innovatieve projecten in het zonnetje, die inspirerend en aantrekkelijk zijn voor andere regio's. Onlangs zijn de volgende categorieën voor de 2018 bekendgemaakt:

De prijscategorieën voor 2018 zijn:

- Ondersteuning van slimme industriële transitie;

- Duurzaamheid verwezenlijken door een lage koolstofuitstoot;
- Betere toegang tot openbare diensten;
- Aanpak van migratieproblematiek;

- Onderwerp van het jaar 2018: investeren in cultureel erfgoed.

Aanvragen kunnen tot 15 april worden ingediend. Let op dat de projectbeheerder, met de goedkeuring van de beheersautoriteit, dit jaar twee projecten mag indienen. ■

MEER INFO

<https://www.regiostarsawards.eu/login.php>

Cohesiebeleid: 30 jaar investeren in de toekomst van de Europese regio's

Het cohesiebeleid is van cruciaal belang voor de Europese eenheid. Het vloeit voort uit de gedachte dat op marktintegratie gericht beleid aangevuld moet worden met beleid dat ervoor zorgt dat alle EU-lidstaten, -regio's en -burgers van die integratie kunnen profiteren.

Sinds het Verdrag van Rome hebben we communautair beleid om economische en sociale onevenwichtigheden aan te pakken, dat aanvankelijk met ongeveer 4% van de EU-begroting werd ondersteund. Na de Europese Akte heeft de invoering van het cohesiebeleid in 1988, gevolgd door de opeenvolgende uitbreidingen van de Unie, in de loop der jaren geleid tot een aanzienlijke financieringstoename. Nu is het beleid goed voor meer dan een derde van de EU-begroting.

Het EU-cohesiebeleid is gebaseerd op vier beginselen:

- › Concentratie op een beperkt aantal doelstellingen met de nadruk op de minst ontwikkelde regio's;
- › Meerjarenprogrammering op basis van analyse, strategische planning en evaluatie;
- › Additionaliteit om te voorkomen dat lidstaten nationale uitgaven vervangen door EU-uitgaven;
- › Partnerschap bij het opzetten en uitvoeren van programma's waarbij nationale, subnationale en EU-actoren betrokken zijn.

Het cohesiebeleid is geëvolueerd van een beleid dat erop was gericht de handicaps van de regio's te compenseren naar een beleid dat de groei, het concurrentievermogen en de werkgelegenheid moet stimuleren. Het ondersteunt ontwikkelingsstrategieën die een hele reeks factoren bestrijken die van invloed zijn op de resultaten op sociaal, economisch en milieugebied in de regio. Het beleid is nu nauwer gekoppeld aan ander EU-beleid, waaronder macro-economisch bestuur.

COHESION30

„ Voor mij is het regionaal beleid bovenal een instrument voor ontwikkeling, dat als meerwaarde ook nog het effect van herverdeling heeft. “

Jacques Delors

Voormalig voorzitter van de Europese Commissie

* Interview gepubliceerd in Panorama 43, herfst 2012

30 projecten

Op pagina 25 tot en met 39 vindt u 30 voorbeeldprojecten om het 30-jarig bestaan van het cohesiebeleid te vieren. Ze laten zien hoe de Structuur- en cohesiefondsen van de EU een echt verschil maken voor de levenskwaliteit van mensen. Er is één project uit elk van de 28 lidstaten, plus twee voorbeelden van grensoverschrijdende samenwerking, wat altijd een belangrijk kenmerk van het cohesiebeleid is geweest.

30 jaar in kaarten en statistieken

Op pagina 40 tot en met 49 staat een overzicht hoe het EU-cohesiebeleid zich gedurende de vijf opeenvolgende programmeringsperioden in de afgelopen 30 jaar heeft ontwikkeld. Voor elke periode is te zien waar de meeste inspanningen van de EU op waren gericht en hoe dit de werkgelegenheid en groei positief heeft beïnvloed.

Geavanceerde incubator voor biotechbedrijven

De Bio-Incubator in Leuven biedt multifunctionele kantoor- en labruimte aan biomedische bedrijven voor biowetenschappen met een groot groeipotentieel. De drie modernste gebouwen hebben aanpasbare modules die flexibel genoeg zijn om alles kunnen bieden wat bedrijven nodig hebben tijdens hun groei. De faciliteiten krijgen algemene, technische en logistieke ondersteuning, zodat er een dynamische en stimulerende omgeving ontstaat waarin biotechbedrijven hun ideeën en technologieën kunnen ontwikkelen. Bio-Incubator Leuven is gevestigd in een wetenschapspark in de buurt van de Leuvense universiteit en hogescholen die een vruchtbare voedingsbodem bieden voor innovatie en ondernemerschap. Het project herbergt 15 toonaangevende onderzoeksbedrijven met ongeveer 300 hooggekwalificeerde onderzoekers.

<https://www.bio-incubator.be/>

Upgrades van watervoorzieningsystemen leveren voordelen op

Ongeveer 63 000 mensen in de regio Gabrovo in Centraal-Bulgarije zullen profiteren van het verbeterde watervoorzieningssysteem. De drinkwaterzuiveringsinstallatie wordt herbouwd, met een nieuw pompstation en de renovatie van vier andere pompstations, en 76 km van de watervoorziening wordt verbeterd. Delen van het rioleringssysteem worden hersteld en uitgebreid en de drinkwaterzuiveringsinstallatie wordt herbouwd om de waterkwaliteit te verbeteren, de hygiënenormen te verhogen en de impact op het milieu te verminderen. Betrouwbare waterdiensten volgens de normen moeten het gebied aantrekkelijker maken voor investeerders, met 400 banen die tijdens de implementatiefase worden gecreëerd.

<http://bit.ly/2pq9xUJ>

Nationaal expertisecentrum voor superrekenen

Het expertisecentrum IT4Innovations is het eerste supercomputercentrum in zijn soort in Tsjechië. De nieuwe infrastructuur is uitgerust met de allernieuwste informatietechnologie, waaronder krachtige apparatuur voor simulaties, modellering en berekeningen. Dergelijke instrumenten kunnen klimaatverandering simuleren, het verkeer beheren en zelfs natuurrampen helpen voorkomen. Andere belangrijke gebieden die in het centrum worden onderzocht en ontwikkeld zijn de bevordering van nanotechnologie, spraak- en spraakherkennings-technologie en het creëren van nieuwe algoritmen voor industrieel productontwerp. Het centrum werd in 2014 geopend en behoort tot de top 100 van krachtigste supercomputercentra ter wereld.

<http://www.it4i.cz>

Natuurwonderen ervaren

Het GeoCenter Møns Klint is een geologisch en natuurmuseum op het eiland Møn in het zuidoosten van Denemarken. De collectie toont de geologische geschiedenis van Denemarken die wel 70 miljoen jaar in de tijd teruggaat. Het eigentijdse gebouw ligt aan de witte krijtrotsen van Møn, een van de mooiste natuurwonderen en toeristische attracties van het land. Van de 250 000 bezoekers die jaarlijks de kliffen bezoeken, gaan er 75 000 naar de interactieve tentoonstellingen in het unieke centrum, dat zelf ook is uitgegroeid tot een topattractie. De grotachtige tentoonstellingsruimtes in de vorm van de rug-gengraat van een dinosaurus zijn erg populair bij kinderen.

<http://www.moensklint.dk/>

Hernieuwbare „energieberg“ van Hamburg bereikt nieuwe hoogten

De heuvel van een voormalige stortplaats is omgetoverd tot een nieuw oriëntatiepunt voor Hamburg. Er moest technisch heel wat gebeuren om de locatie veilig te maken en te reinigen en het grondwater te beschermen. Een krachtige windturbine en zonnepanelen voorzien nu 4000 huishoudens van elektriciteit. Het publiek kan over een gebogen promenade rond de top van de 40-meter heuvel wandelen en genieten van de natuurlijke groene ruimte en het uitzicht over de stad. Ook kunnen ze een bezoek brengen aan het informatiecentrum om meer te weten te komen over de geschiedenis van de locatie, hernieuwbare energie en afvalbeheer. Het project werd in 2013 voltooid en is gemaakt op basis van het winnende ontwerp van een internationale gebouwtentoonstellingswedstrijd.

<http://bit.ly/2IDPwSC>

Een snelle respons bedenken

In 2015 heeft Estland zijn binnenlandse alarmnummer voor de politie aangepast aan het uniforme Europese alarmnummer 112, dat al voor ambulance- en brandweerdiensten werd gebruikt. Dankzij het project werden er technische oplossingen ontwikkeld waardoor de verschillende hulpverleners oproepen efficiënter kunnen verwerken en er sneller op kunnen reageren. Tegen 2017 was 94% van de gebruikers tevreden over de noodoproepdienst. Burgers voelen zich veiliger in de wetenschap dat noodhulp via het centrale systeem snel beschikbaar is.

<http://bit.ly/2FP9ZWM>

Ierland reikt immigranten de hand

Het programma „Employment of People from Immigrant Communities“ (Werkgelegenheid voor mensen uit de migrantengemeenschappen) werkt samen met het bedrijfsleven en de overheid om immigranten aan werk en onderwijs te helpen. Kansarme en kwetsbare migranten kunnen zo hun vaardigheden verbeteren en werk en opleidingsmogelijkheden vinden, met inbegrip van werkstages en mentorschap. Sinds de start van het programma in 2008 hebben meer dan 2950 mensen uit 101 landen gebruik gemaakt van het programma. Het is erkend als een initiatief met goede praktijken en werd gelauwerd door de Nationale organisatie voor volwasseneneducatie in Ierland. Het programma wordt ondersteund door het Europees Sociaal Fonds.

<http://bit.ly/2FX5CET>

Veiligheid voor alles tussen Athene en Thessaloniki

Drie nieuwe tunnels hebben het gevaarlijkste deel van de snelweg Thessaloniki-Athene getransformeerd. De bouw omvatte 25 km autosnelweg, 11 km tunnels en de grootste verkeerstunnel in Zuidoost-Europa. Door de Tempi-tunnels is de reistijd op de nieuwe secties gehalveerd en duurt de rit van Athene naar Thessaloniki nog maar iets meer dan vier uur. De verkeersveiligheid is drastisch verbeterd: het aantal ongevallen is met 70% afgenomen. De vallei van Tempi heeft ook baat van de milieubeschermingsmaatregelen van het project.

Het project maakt deel uit van de vijf autosnelwegconcessies die in Griekenland ongeveer 1400 km aan wegen hebben aangelegd of verbeterd. Hierdoor beschikt het land over een modern autosnelwegnet dat deel uitmaakt van de belangrijkste vervoersinfrastructuur van het land.

<http://www.aegeanmotorway.gr>

Waterbouwkundige expertise bundelen

Een nieuw gebouw voor het Instituut voor Eco-Hydraulica in Santander is groot genoeg om een grote golf-, stroom- en windsimulator te herbergen. Het bassin met de naam Kust- en zeebekken Cantabria, biedt ruimte voor grootschalige tests. De testfaciliteit is uniek in de wereld en geeft een impuls aan het onderzoek naar kust- en offshoretechniek, dat van strategisch belang is voor de ontwikkeling van de Spaanse industrie voor hernieuwbare energie. Het project heeft 135 nieuwe banen opgeleverd, waarvan 49 vaste banen.

<http://www.ihcantabria.com/es>

Vernieuwd ecotoerisme voor Mont Saint-Michel in Normandië

Er gaan jaarlijks meer dan 3 miljoen toeristen naar het rotseilandje Mont Saint-Michel om de mythische abdij en vestingwerken te bekijken. In 2000 is een begin gemaakt met aanzienlijke verbeteringen. Het maritieme landschap en het architectonische erfgoed van de Mont zijn geres- taureerd dankzij waterbouwkundige werken waardoor getijden- en rivierstromingen weer net als vroeger om de berg heen stromen. De oude autoweg en parkeerplaats zijn vervan- gen door een nieuwe voetgangervriendelijke brug en een toe- ristisch centrum, wat een einde heeft gemaakt aan de verkeershinder. De flora-, fauna- en waterkwaliteit van de baai worden regelmatig gecontroleerd zodat de gunstige effecten op de biodiversiteit van de baai behouden blijven.

<http://bit.ly/2pr02lp>

De luchthaven van Dubrovnik maakt zich op voor een piek in het toerisme

De hele luchthaven van Dubrovnik in Kroatië is gerenoveerd, met inbegrip van een nieuwe passagiersterminal. De nieuwe, grotere luchthaven is beter uitgerust om het hoofd te bieden aan de verwachte toename van het aantal passagiers van en naar de regio, die een belangrijke toeristische bestemming vormt. De luchthaven werkt doelmatiger en hanteert betere normen op het gebied van veiligheid en technische en operationele werkzaamheden, waaronder normen voor het toekomstige lidmaatschap van het Schengengebied. Dankzij een reeks milieu- en energie-efficiënte maatregelen voldoet de luchthaven, die deel uitmaakt van het uitgebreide trans-Europese vervoersnetwerk, aan normen met betrekking tot onder meer geluidsbescherming en afvalbeheer. Het aantal werknemers op de luchthaven zal in 2020 naar verwachting toenemen van 447 tot 676.

<http://airport-dubrovnik.hr/index.php/hr/>

Pompeji voor het nageslacht beschermen

De ruïnes van het oude Pompeji, een werelderfgoedlocatie van Unesco, zijn een van de meest fascinerende archeologische ervaringen ter wereld. In het kader van het Grande Progetto Pompei is er 105 miljoen euro geïnvesteerd in de instandhouding en het herstel, waarvan 78 miljoen euro uit EU-fondsen. Het project is gericht op artistieke conservering en structurele consolidatie van de archeologische site. De werkzaamheden moeten de risico's door grondwater tegengaan, gebouwen stabiliseren en ze tegen de elementen beschermen, en muren en versierde oppervlakken consolideren en herstellen. Door de eerste fase, die in 2015 werd voltooid, werd er 12.500 m² aan nieuwe tentoonstellingsruimte voor het publiek opgesteld en kregen gehandicapten toegang tot een groot aantal gebouwen. Het aantal bezoekers is met 38% gestegen van 2,47 miljoen in 2013 tot 3,41 miljoen in 2017. De rest van de werkzaamheden wordt naar verwachting eind 2018 voltooid.

www.pompeiisites.org

Inclusie op scholen omarmen

In Cyprus probeert het project Acties ter bestrijding van schooluitval en sociale uitsluiting de gevolgen van de economische crisis voor het onderwijs te verzachten en tegelijkertijd sociale uitsluiting van risicoleerlingen te voorkomen. Het motto van het project is „we handelen, omarmen, ondersteunen en omvatten”, wat nauw aansluit op een verscheidenheid aan ondersteunende maatregelen die in 96 scholen op alle leer-niveaus worden doorgevoerd. De acties bestaan onder meer uit programma's om het leren en de creativiteit van leerlingen en hun gezinnen te versterken; sociaale-motionele ondersteuning in centra voor voorlichting en psychosociale ondersteuning; en versterking van onderwijsinstrumenten op scholen. Het doel van het project is om voor 2020 15% van de studentenpopulatie van het land te helpen, hetgeen al bijna is bereikt.

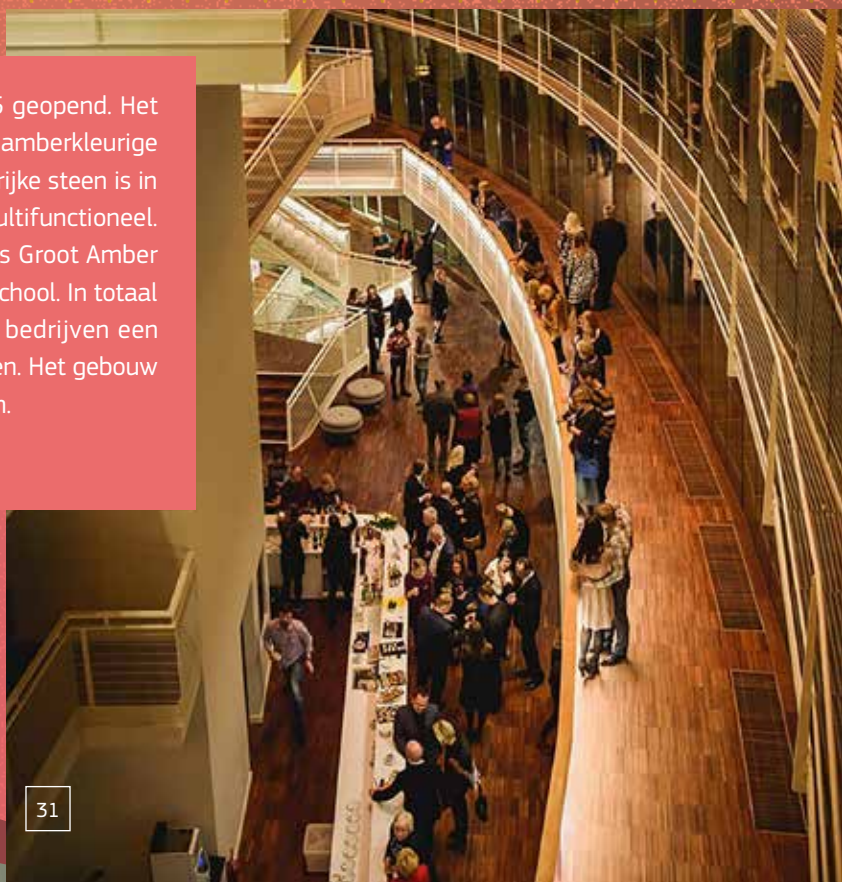
<http://www.studyprus.eu/drase>

Hedendaagse concertzaal in het middelpunt van de belangstelling

De concertzaal Groot Amber in Liepāja is eind 2015 geopend. Het eigentijdse, ronde gebouw heeft een transparante, amberkleurige gevel als verwijzing naar het amber dat een belangrijke steen is in Letland. De zaal heeft een uitstekende akoestiek en is multifunctioneel. Behalve een regionaal cultuur- en evenementencentrum is Groot Amber de thuisbasis van het lokale symfonieorkest en de muziekschool. In totaal werken er 57 mensen in de concertzaal, wat ook lokale bedrijven een impuls heeft gegeven met een instroom van nieuwe klanten. Het gebouw heeft talrijke internationale en nationale prijzen gewonnen.

<http://lielaisdzintars.lv>

Nieuw diagnostisch centrum voor kankerpatiënten in Vilnius

Kanker is een van de belangrijkste doodsoorzaken in Litouwen, onder meer als gevolg van late of onjuiste diagnose en behandeling. Als onderdeel van het programma voor de periode 2007-2013 ter vermindering van morbiditeit en mortaliteit als gevolg van niet-infectieziekten heeft Litouwen EU-middelen geïnvesteerd om de infrastructuur en de kwaliteit van de dienstverlening in oncologische instellingen te verbeteren. Er is een nieuw centrum voor PET-scans in de Santaros kliniek van de Medische Universiteit van Vilnius gebouwd. Door deze geavanceerde functionele beeldvormingstechnologie te combineren met computerbeeldvorming, kan kanker vroeger worden gediagnosticeerd en kan sneller en gemakkelijk worden bepaald of een behandeling aanslaat, waardoor patiënten minder last krijgen van bijwerkingen.

<http://bit.ly/2HN5Uz1>

Codeerschool als springplank naar werk

Luxemburg kent een sterke economische groei, maar kampt met een tekort aan IT-talent. Een lokaal bedrijf dat codeer- en softwareontwikkelingscursussen geeft, zag een kans om werkzoekenden, in samenwerking met het nationale arbeidsbureau op te leiden. Eind 2017 had het project 83 studenten opgeleid van wie 80% binnen zes maanden een baan in de IT-ontwikkeling vond. Een aantal factoren hebben bijgedragen tot dit succes, waaronder de sterke betrokkenheid van potentiële werkgevers. Afgestudeerden waren heel positief over de wijze waarop het programma hun vertrouwen in en vooruitzichten op werk in een snel veranderend vakgebied heeft verbeterd.

www.numericall.com

Stedelijke vernieuwing voor een wijk van Boedapest

Het Magdolna-kwartier was ooit een van de meest verwaarloosde delen van het district Józsefváros in Boedapest, dat gedomineerd werd door vervallen gebouwen, een sociaal achtergestelde bevolking en hoge werkloosheidspercentages. In 2005 werd een begin gemaakt met het herstel van de wijk door middel van een geïntegreerde strategie voor de lange termijn. Het programma investeerde in huisvesting en openbare ruimten en in diensten voor de gehele gemeenschap, misdaadpreventie en werkgelegenheid. Door het project zijn er lokaal nieuwe banen gecreëerd wat aantoonde hoe belangrijk de betrokkenheid van de gemeenschap is voor duurzame stadsvernieuwing en inclusie.

<http://bit.ly/2IB1uwf>

Praktijkervaring opdoen op het gebied van wetenschap en technologie

Een nieuwe geavanceerde attractie voor bezoekers brengt wetenschap en technologie dichterbij de Maltese bevolking. Dit moet meer studenten inspireren voor een wetenschappelijke loopbaan en het land helpen in de kenniseconomie te concurreren. Het Esplora-gebouw is het resultaat van een uitgebreide restauratie en transformatie van voormalige ruïnes op het schiereiland Bighi bij Valletta. Studenten, docenten en het grote publiek kunnen met plezier in een informele, praktijkgerichte omgeving iets over wetenschap leren. Het centrum organiseert ook wetenschapsworkshops, shows en outreachevenementen.

<http://esplora.org.mt/>

3D-printers voor bouwontwerp

Een onderzoeksinstituut en meerdere bedrijven werken samen aan slimme technologie voor de bouwsector. Er worden extra grote 3D-printers ontwikkeld voor de digitale vervaardiging van bouwproducten zoals vloeren, betongieten en gevelbekleding. Het uiteindelijke doel is om design naar de massa te brengen door de productiepijplijn van ontwerp tot installatie te automatiseren. De productiefaciliteiten in een modern Amsterdams grachtenpand zijn toegankelijk voor publiek. De technologie is afvalvrij, vermindert de CO₂-uitstoot en maakt gebruik van biomaterialen zoals plastic uit planten.

<http://aactual.com/>

Rivieronderzoek in Wenen mondt uit in kennis

De Universiteit voor Natuurlijke Hulpbronnen en Levenswetenschappen in Wenen coördineert het project voor onderzoek en beheer van de rivier de Donau (Danube River Research and Management - DREAM). De sleutel hiervoor is een nieuwe onderzoeksfaciliteit met een groot kanaal, waarmee de Donau en andere grote rivieren gesimuleerd kunnen worden. Met hightech instrumenten kunnen de snelheid en beweging worden bestudeerd. Leidingen verbinden het kanaal met twee andere laboratoria in het centrum, wat interdisciplinaire onderzoeksprojecten op grote schaal mogelijk maakt. Opslag van waterkracht, navigatieomstandigheden, stabilisering van de rivieroevers en sedimentatiebewegingen zijn enkele van de onderwerpen die worden onderzocht. De resultaten dienen als basis voor het toekomstige rivierbeheer, helpen het milieu te beschermen en dragen bij aan de toekomstige welvaart van het Donaugebied.

<http://bit.ly/2FVyRbi>

Versterking van het pan-Europese spoorwegnet goed op de rails

Met EU-middelen wordt een 15 km lang traject op het E30-spoor tussen de Poolse steden Krakau en Rzeszów gerenoveerd. Hiermee wordt de laatste hand gelegd aan de vernieuwing van 139 km spoorweg, dat enkele van de belangrijkste steden in het zuiden van het land met andere bestemmingen in Midden- en Oost-Europa verbindt. Treinen kunnen nu veel sneller rijden, de veiligheid is verbeterd en passagiers kunnen gebruik maken van nieuwe perrons. De betere verbinding helpt de pan-Europese handel stimuleren en maakt van het spoorwegnet een snelle en aantrekkelijke optie voor passagiers en goederen.

<http://www.mapadotacji.gov.pl/projekt/1276181>

Betere levenskwaliteit en zorg voor kinderen met een chronische ziekte

Kastelo is een afdeling voor pediatrische en palliatieve zorg in Matosinhos, in de regio Noord-Portugal. Het biedt gezondheidszorg aan 30 kinderen met een chronische ziekte. Het centrum is het eerste in zijn soort op het Iberisch schiereiland. Een team van gezondheids- en onderwijsprofessionals biedt gespecialiseerde, uitgebreide klinische en psychosociale ondersteuning. Kinderen krijgen hier zorgcontinuïteit in een gezinsomgeving. Ze kunnen gebruik maken van een speeltuin met buitenfysiotherapie, een boomgaard, een biologische moestuin en een mini-boerderij, terwijl de ouders kunnen bijkomen in een woning en tuin op de locatie. Andere voordelen zijn een efficiënt gebruik van middelen en een korter ziekenhuisverblijf.

<http://www.nomeiodonada.pt/>

Baanbrekend laseronderzoekscentrum

Investeren in laserfaciliteiten is een Europese onderzoeksprioriteit. Door de bouw van een toonaangevend internationaal onderzoekscomplex op vier locaties wordt het mogelijk baanbrekende experimenten uit te voeren op het gebied van fundamentele natuurkunde, nieuwe kernfysica en astrofysica, materiaalwetenschappen en biowetenschappen. Ook zullen onderzoekers in het pan-Europese laboratorium werken aan nieuwe manieren om nucleair materiaal en radioactief afval te behandelen. De faciliteit staat open voor specialisten uit de academische en particuliere wetenschappelijke wereld en uit het bedrijfsleven.

<http://www.eli-np.ro/>

Wetenschapscampus van topklasse

Bij de Universiteit van Ljubljana is een eersteklas onderwijs- en onderzoekscentrum gebouwd waarvan de faculteit Scheikunde en Chemische Technologie, de faculteit Computer- en Informatiewetenschappen deel uitmaken. Gemeenschappelijke ruimten worden door een glazen brug met elkaar verbonden. Doordat het centrum op een campus met andere faculteiten voor natuurwetenschappen is gelegen, vormt het een stimulans voor samenwerking in onderzoek en studie. Het nieuwe centrum heeft geleid tot een aanzienlijke toename van het aantal onderwijs-, onderzoeks- en administratieve banen en studenteninschrijvingen. Ook heeft het geleid tot nieuwe zakelijke partnerschappen, octrooien en spin-offs en heeft het een positief effect gehad op de concurrentiepositie van Slovenië in de wetenschap.

<http://bit.ly/2FTMPu5>

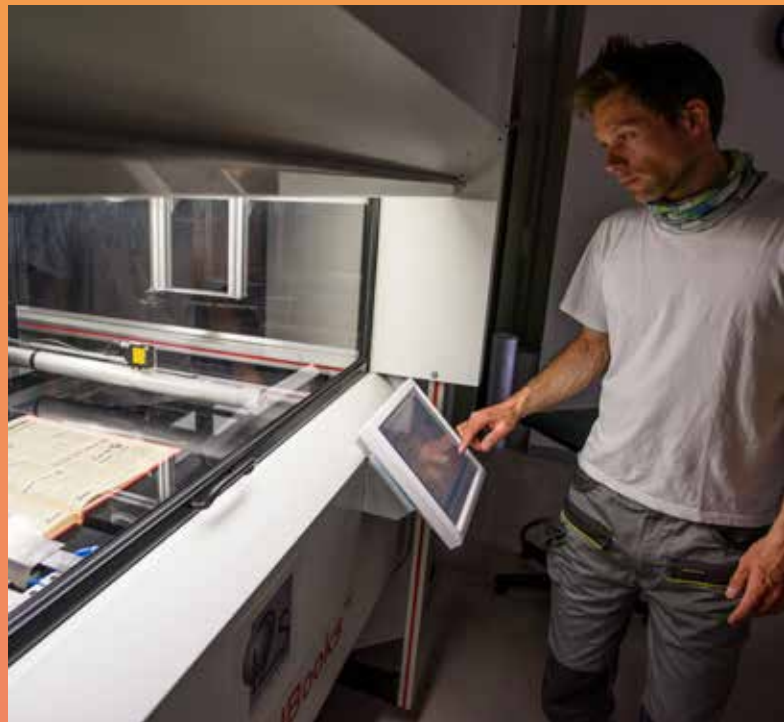

Nationale bibliotheek en archieven worden gedigitaliseerd

Dankzij dit project konden documenten uit de Slovaakse nationale bibliotheek en archieven massaal worden gedigitaliseerd. Er werden twee nieuwe geavanceerde faciliteiten gebouwd: een digitaliseringscentrum voor gedrukt cultureel erfgoedmateriaal en een centrum voor de conservatie en restauratie van documenten. In totaal zijn in drie jaar tijd meer dan 2,5 miljoen cultuurhistorische objecten gedigitaliseerd, goed voor 200 medewerkers en 93 nieuwe duurzame arbeidsplaatsen. Dit unieke project opent een digitale toekomst voor de bibliotheek en de archieven, waardoor documenten toegankelijk worden voor een breder publiek en tegelijkertijd behouden blijven voor toekomstige generaties.

<http://dikda.snk.sk>

Zes steden bundelen hun krachten om slimmer en opener te worden

De zes grootste steden in Finland werken samen aan projecten om hun gemeenschappelijke stedelijke problemen aan te pakken. Met de zesstedenstrategie (6Aika) kunnen de steden in een ruimere context experimenteren dan individueel mogelijk is. Zij hebben een gemeenschappelijk open datasysteem opgezet naast open innovatieplatforms en een gedeelde klantenservice, zodat gemeenten en bedrijven meer burgers beter kunnen ondersteunen. De steden doen ook tests met robotbussen en centra voor de circulaire economie. Aangezien ongeveer 30% van de Finse bevolking in deze steden woont, hebben hun gezamenlijke ontwikkelingsprojecten een nationaal effect.

<https://6aika.fi/>

Een duurzame en innovatieve toekomst voor de houtverwerkende industrie

Het project Climate Smart Innovation helpt bij de ontwikkeling van de houtverwerkende industrie in Centraal-Zweden. Het biedt een regionaal platform voor de lange termijn om de mkb-capaciteit op het gebied van innovatie en duurzame ontwikkeling op te bouwen. Het project vormt een stimulans voor de kennis en vaardigheden op het gebied van klimaatbescherming, bio-economie en circulaire economie onder bedrijven en andere belanghebbenden in de industrie. Nauwere interactie tussen onderzoekers, studenten en internationale partners wordt aangemoedigd, en vertegenwoordigers van de overheid en het maatschappelijk middenveld nemen deel aan projectworkshops. Het platform moet regionale innovatie efficiënter en winstgevender maken en bedrijven helpen bij hun overstap op de koolstofarme economie.

<http://paperprovince.com/>

Het London Green Fund richt zich op het milieu

Het London Green Fund is opgericht als een belangrijk financieel instrument om de doelstellingen op het gebied van CO₂- en afvalreductie van de hoofdstad te halen. Er worden EU-middelen en andere bronnen van overheidsfinanciering aangewend om particuliere investeringen aan te trekken en de schaal en het tempo van projecten voor groene infrastructuur te verhogen. Tegen eind 2015 was er geïnvesteerd in 18 projecten die naar verwachting een jaarlijkse besparing van 218 084 ton CO₂, 330 980 ton stortafval en ongeveer 34 700 000 kWh energie zullen opleveren.

<http://bit.ly/2GK21eT>

Samenwerken bij de aanpak van grensoverschrijdende criminaliteit

Helaas stopt misdaad niet bij de landsgrenzen. Binnen de Euregio Maas-Rijn tussen België, Duitsland en Nederland is er een Observatorium van Misdadigheid opgericht om grensoverschrijdende misdaad een halt toe te roepen, met bijzondere aandacht voor drugsgerelateerde problemen. Het Emrod-project brengt diverse beroepsbeoefenaren die zich bezighouden met de preventie en het terugdringen van criminaliteit, zoals politie, justitie, instellingen op het gebied van preventiezorg en administratieve autoriteiten, met elkaar in verbinding. Zij kozen voor een wetenschappelijke aanpak, bundelden bewijsmateriaal en wisselden beste praktijken uit om een gemeenschappelijk beleid te ontwikkelen voor grensoverschrijdende problemen zoals cannabis en inbraak. Zij hebben ook een grootschalig enquête uitgevoerd naar het veiligheidsgevoel bij inwoners en hebben een openbaar informatiecentrum geopend.

<http://gouverneur.provincedeliege.be/emrod>

Lessen in vrede en conflict

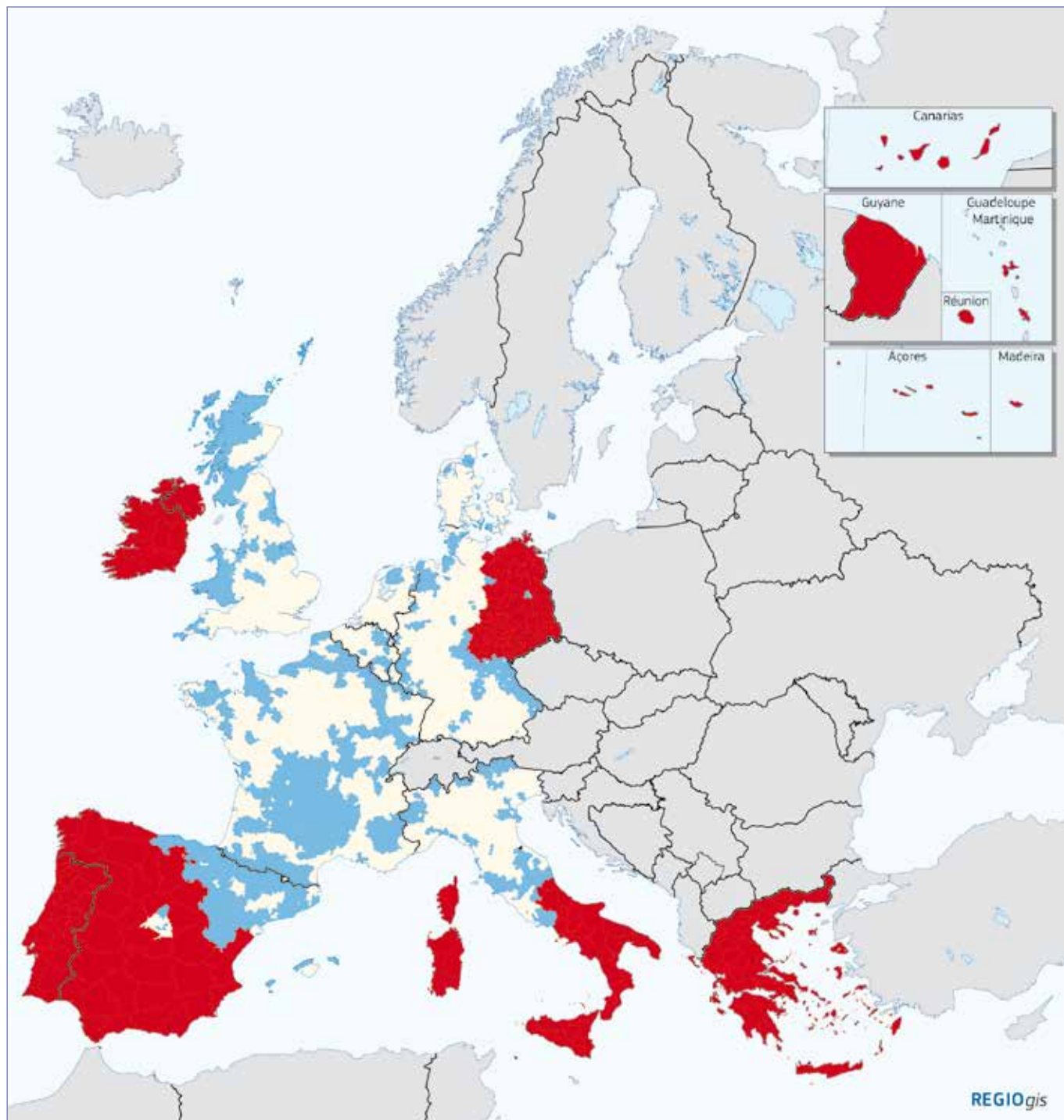
Teaching Divided Histories introduceert nieuwe, curriculumgebonden, digitale benaderingen van conflictonderzoek op scholen in Noord-Ierland, de Republiek Ierland en internationaal. Leerkrachten in het vervolgonderwijs ontwikkelen en testen

samen innovatieve onderwijsprogramma's, waarbij ze gebruik maken van film, digitale beelden, animatie, stripboeken en webcasting, zodat jongeren gemeenschappelijke ervaringen met conflict- en vredesopbouw kunnen verkennen. Het project geeft leerkrachten vertrouwen, vaardigheden, middelen en ondersteuning om omstreden geschiedenis en identiteit in de klas te bespreken. Het project werkt ook samen met scholen in Libanon, India, Zuid-Afrika en Sierra Leone.

<http://bit.ly/2GFCMdn>

1989-1993

■ Minder ontwikkelde regio's (Doelstelling 1): 25% van de bevolking en 64% van de middelen

■ Overige regio's die in aanmerking komen

Van projecten naar programma's

Na de toetreding van Griekenland in 1981 en Portugal en Spanje in 1986 namen de regionale verschillen in de toenmalige Europese Gemeenschap van twaalf lidstaten aanzienlijk toe. 1988 markeerde echt het begin van het cohesiebeleid van de EU: in maart besloot de Europese Raad de begroting voor dit beleid aanzienlijk te verhogen, en in juni gaf de Raad goedkeuring voor de eerste verordening tot integratie van de Structuurfondsen in het cohesiebeleid. Bij deze belangrijke hervorming werden kernbeginselen ingevoerd, zoals concentratie op de armste en meest achtergestelde regio's, meerjarenprogrammering, strategische oriëntatie van investeringen en de betrokkenheid van regionale en lokale partners.

TOTALE BEGROTING VAN DE STRUCTUUR FONDSEN

69 MILJARD EUR

25 % van de EU-begroting
en 0,3% van het bbp van de EU

BELANGRIJKSTE BEGUNSTIGDE LANDEN

	Spanje	14,2 miljard EUR
	Italië	11,4 miljard EUR
	Portugal	9,2 miljard EUR
	Griekenland	8,2 miljard EUR

TOENAME VAN HET BBP

+ 3%

in minder ontwikkelde regio's (Doelstelling 1) vergeleken met het EU-gemiddelde

WERKGELEGENHEID

+ 600 000

banen in Griekenland, Ierland, Portugal en Spanje

STEUN AAN HET MKB

470 000

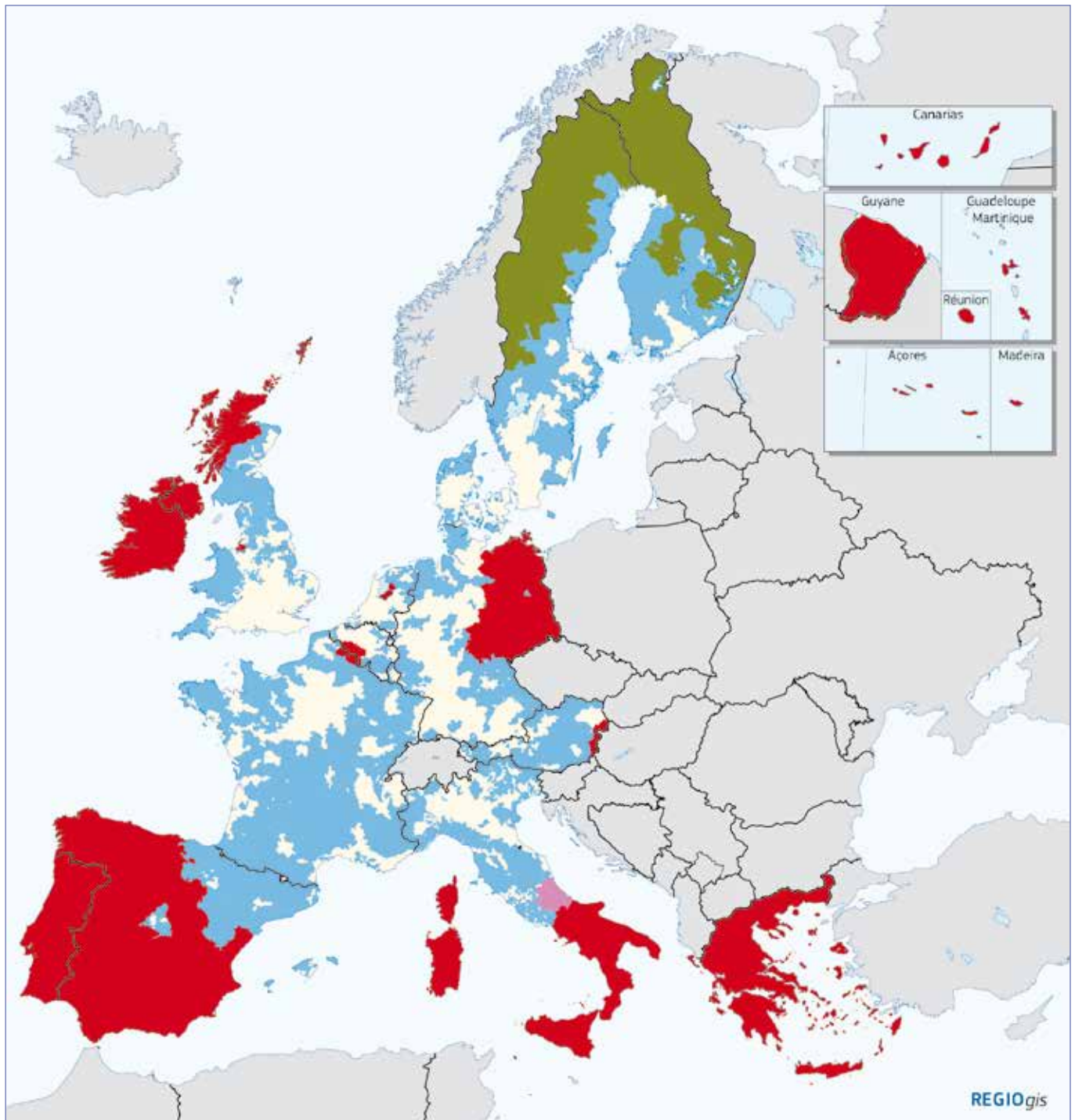
mkb-bedrijven in doelstelling 2-regio's kregen steun

MENSELIJKE HULPBRONNEN

917 000

mensen in de EU kregen een opleiding

1994-1999

- Minder ontwikkelde regio's: 24,6% van de EU-bevolking en 68% van de middelen
- Overgangssteun: Abruzzo (van 1 januari 1994 tot en met 31 december 1996)
- Noordelijke dunbevolkte gebieden
- Overige regio's die in aanmerking komen

Winst consolideren en inspanningen verdubbelen

In december 1992 nam de Europese Raad een besluit over de nieuwe financiële prognose voor de periode 1994-1999. Dit betekende een verdubbeling van de jaarlijkse middelen, wat overeenkwam met een derde van de EU-begroting. Deze programmeringsperiode stond ook in het teken van de uitbreiding van de EU op 1 januari 1995 met Oostenrijk, Finland en Zweden (Finland en Zweden hebben uitgestrekte gebieden met een extreem lage bevolkingsdichtheid), en door meer EU-steun en het positieve effect daarvan in de nieuwe Duitse deelstaten.

**TOTALE
BEGROTING
VOOR DE
STRUCTUUR- EN
COHESIE FONDSEN**

168 MILJARD EUR

1/3

van de EU-begroting en 0,4% van het totale bbp van de EU

BELANGRIJKSTE BEGUNSTIGDE LANDEN

 Spanje	42,4 miljard EUR
 Duitsland	21,8 miljard EUR
 Italië	21,7 miljard EUR
 Portugal	18,2 miljard EUR
 Griekenland	17,7 miljard EUR
 Frankrijk	14,9 miljard EUR

TOENAME VAN HET BBP

Portugal	+ 4,7%
Nieuwe Duitse deelstaten	+ 3,9%
Ierland	+ 2,8%
Griekenland	+ 2,2%
Spanje	+ 1,4%
Noord-Ierland	+ 1,3%

WERKGELEGENHEID

+700 000
banen in de EU

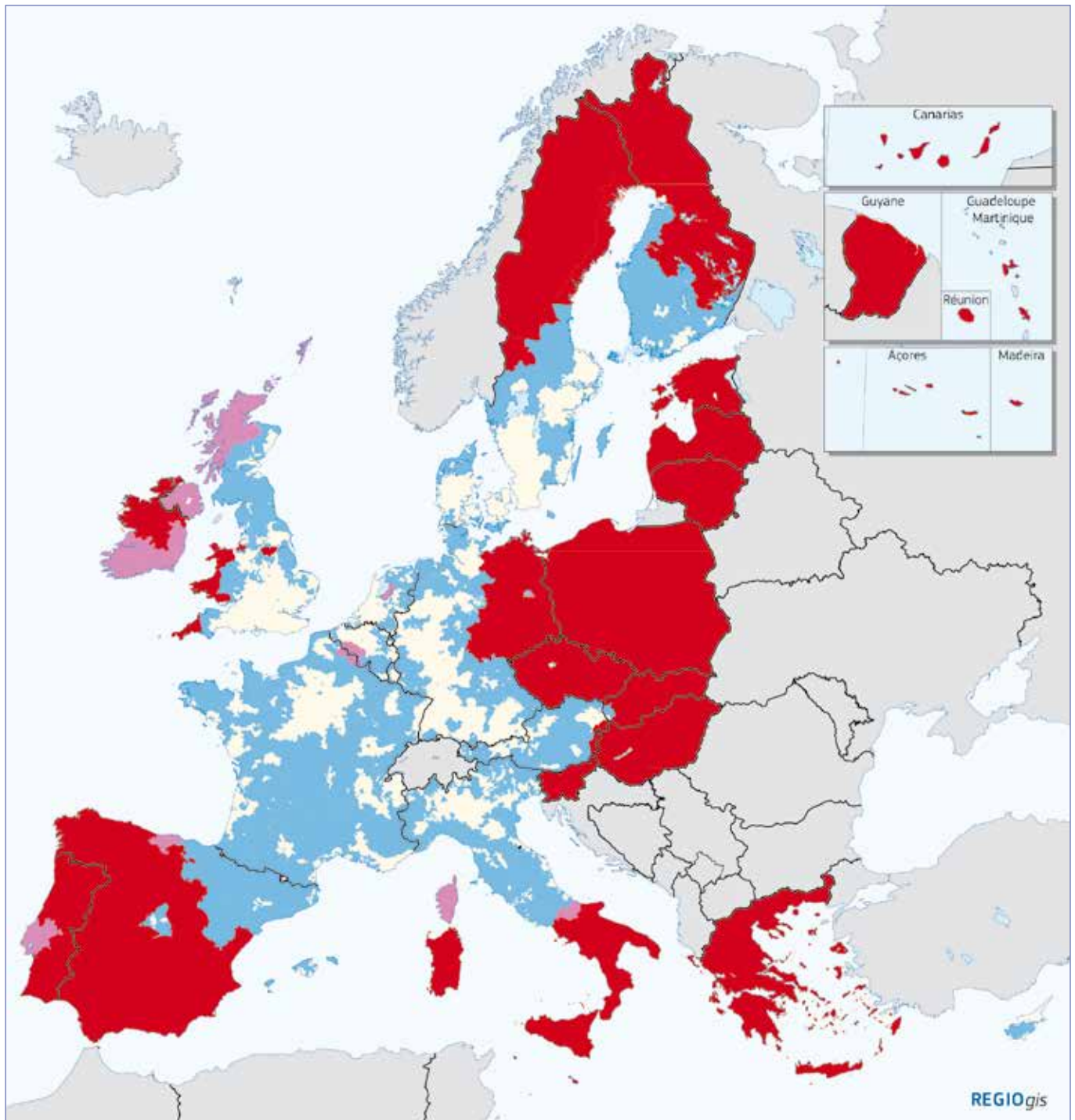
INFRASTRUCTUUR

Aanleg of renovatie van
35 948 km aan wegen
en snelwegen

STEUN AAN HET MKB

Steun voor
800 000
mkb-bedrijven

2000-2006

- Minder ontwikkelde regio's (Doelstelling 1): 37% van de bevolking en 71,6% van de middelen
- Overgangssteun (geleidelijke afschaffing)
- Overige regio's die in aanmerking komen

Uitbreiding tot een succes maken

In maart 1999 besloot de Europese Raad 213 miljard euro toe te wijzen aan het EU-cohesiebeleid tussen 2000 en 2006 voor de oude 15 lidstaten en 22 miljard euro extra voor de nieuwe lidstaten voor de periode 2004-2006. De belangrijkste gebeurtenis in de periode 2000-2006 was de toetreding van tien nieuwe lidstaten tot de EU op 1 mei 2004. Door deze historische uitbreiding nam de bevolking van de EU met 20% toe, terwijl het bbp slechts met 5% toenam. Door de uitbreiding liepen de verschillen in inkomen en werkgelegenheid verder uiteen. Bijna alle nieuwe lidstaten kwamen in het kader van het cohesiebeleid van de EU volledig in aanmerking voor het hoogste steunniveau.

TOTALE BEGROTING VOOR DE STRUCTUUR- EN COHESIE FONDSEN

213 MILJARD EUR
VOOR EU-15 TUSSEN 2000 EN 2006

+

21,7 MILJARD EUR
VOOR DE 10 NIEUWE LIDSTATEN TUSSEN 2004 EN 2006

MEER WERKGELEGENHEID

+ 570 000

banen in minder ontwikkelde regio's (Doelstelling 1)

waarvan **160 000** in de nieuwe lidstaten

+ 730 000

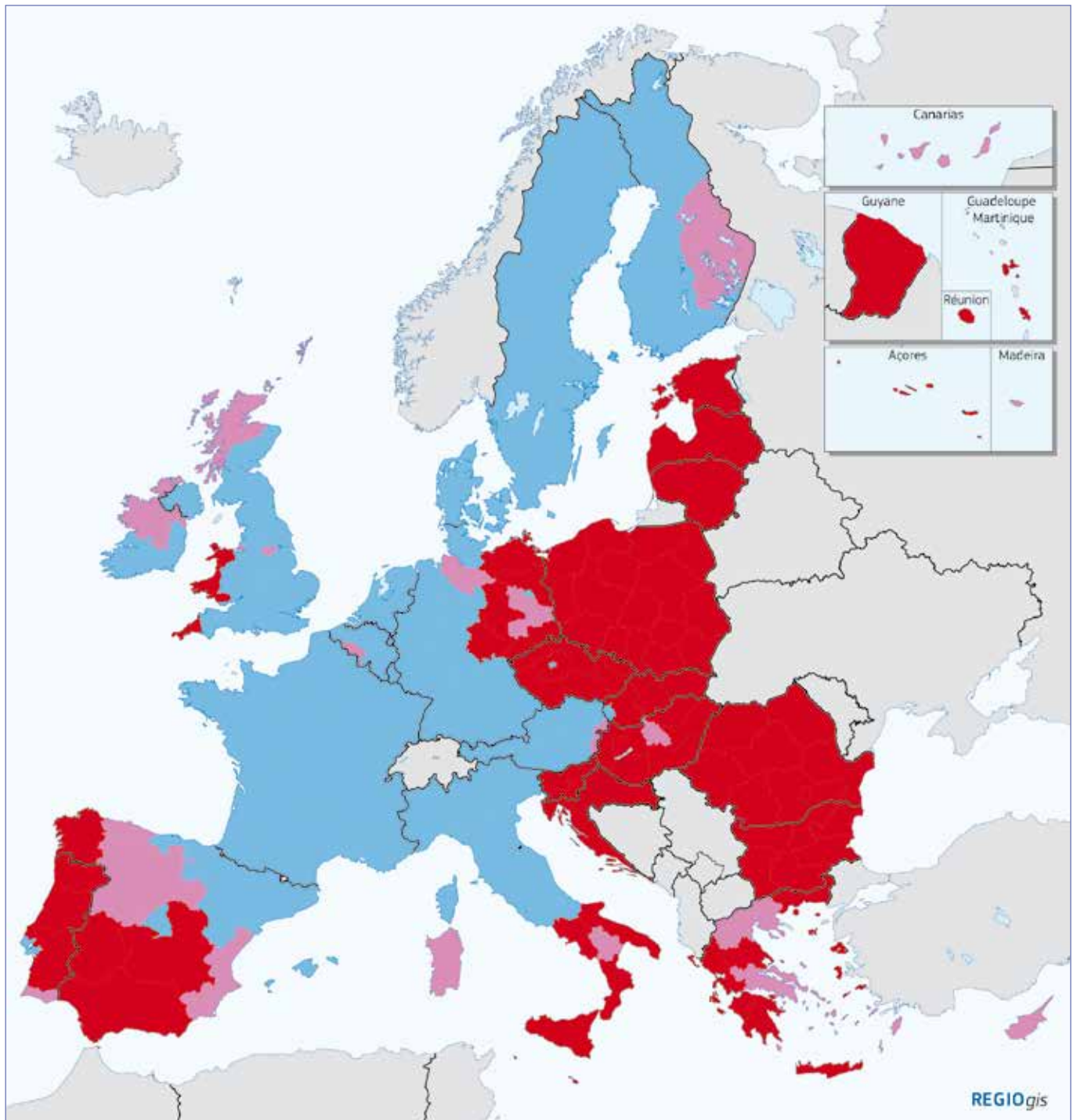
banen in overige regio's die in aanmerking komen (Doelstelling 2)

1/3 van de EU-begroting
en 0,4% van het bbp van de EU

BELANGRIJKSTE BEGUNSTIGDE LANDEN

 Spanje	56,3 miljard EUR
 Duitsland	29,8 miljard EUR
 Italië	29,6 miljard EUR
 Griekenland	24,9 miljard EUR
 Portugal	22,8 miljard EUR
 Verenigd Koninkrijk	16,6 miljard EUR
 Frankrijk	15,7 miljard EUR

2007-2013

- Minder ontwikkelde regio's: 35% van de bevolking en 81,5% van de middelen
- Overgangssteun (geleidelijke afschaffing)
- Overige regio's die in aanmerking komen

Focus op groei en werkgelegenheid

Behalve door de uitbreiding met Bulgarije, Roemenië en Kroatië werd de periode 2007-2013 van het cohesiebeleid gekenmerkt door drie belangrijke en complementaire elementen: inclusie van alle regio's, de meeste concentratie ooit op de armste lidstaten en regio's (81,5% van de totale begroting) en een verschuiving van de prioriteiten naar bevordering van groei en werkgelegenheid (25% van de middelen was bestemd voor onderzoek en innovatie). In sommige lidstaten is het cohesiefonds de belangrijkste financieringsbron voor overheidsinvesteringen (in sommige landen tot wel 57%).

EU-middelen voor financiële instrumenten zijn aanzienlijk toegenomen, van 1 miljard euro in 2000-2006 tot 11,5 miljard euro in 2007-2013. Tijdens de kredietcrisis en de daaropvolgende financiële en economische crisis speelden financiële instrumenten een cruciale rol bij de financiering van het mkb.

**TOTALE
BEGROTING
VOOR DE
STRUCTUUR- EN
COHESIE FONDSSEN**

347 MILJARD EUR

35,7% van de EU-begroting
en 0,38% van het bbp van de EU

BELANGRIJKSTE BEGUNSTIGDE LANDEN

	Polen	67,3 miljard EUR
	Spanje	35,2 miljard EUR
	Italië	28,8 miljard EUR
	Tsjechië	26,7 miljard EUR
	Duitsland	26,3 miljard EUR
	Hongarije	25,3 miljard EUR
	Portugal	21,5 miljard EUR
	Griekenland	20,4 miljard EUR

GEMEENSCHAPPELIJKE UITDAGINGEN

Grensoverschrijdende programma's hebben geleid tot meer dan **6800 projecten**

WERKGELEGENHEID

1 miljoen +
banen gecreëerd

INFRASTRUCTUUR

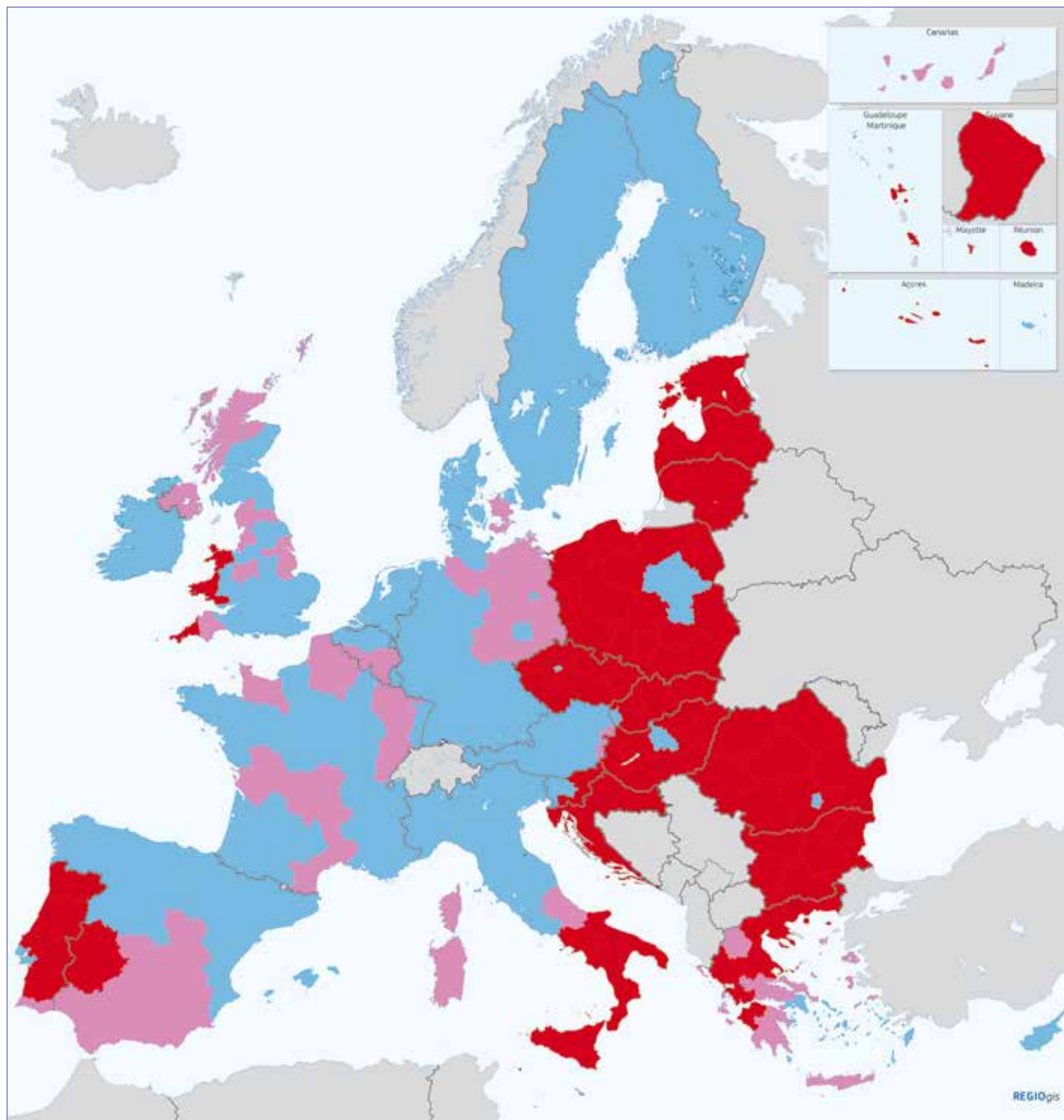
6 miljoen
mensen aangesloten op
nieuwe of betere toevoer
van schoon drinkwater

STEUN AAN HET MKB

**400 000 mkb-
bedrijven**
kregen directe
investeringssteun

121 400 start-ups
werden financieel
ondersteund

2014-2020

- Minder ontwikkelde regio's: 25% van de bevolking en 51% van de middelen
- Overgangssteun (geleidelijke afschaffing)
- Overige regio's die in aanmerking komen

Innovatie en slimme specialisatie

De focus ligt op vier prioritaire gebieden met een groot groeipotentieel: onderzoek en innovatie, mkb, informatie- en communicatietechnologie en de koolstofarme economie. Het hervormde beleid is gestaafd op de overtuiging dat regio's het meest uit de EU-fondsen kunnen halen als ze eerst bepalen wat hun belangrijkste sterke punten zijn; dit noemen we slimme specialisatie. Hiermee kunnen regio's gericht en productief investeren in de door hen gekozen sectoren om zo hun groeipotentieel te maximaliseren. Om kwantificeerbare resultaten te definiëren zijn er duidelijke en meetbare doelstellingen nodig.

**TOTALE
BEGROTING
VOOR DE
STRUCTUUR- EN
COHESIE FONDSEN**

351 MILJARD EUR

34,3 % van de EU-begroting

BELANGRIJKSTE BEGUNSTIGDE LANDEN

	Polen	77,5 miljard EUR
	Italië	32,8 miljard EUR
	Spanje	28,5 miljard EUR
	Roemenië	22,9 miljard EUR
	Tsjechië	21,9 miljard EUR
	Hongarije	21,9 miljard EUR
	Portugal	21,4 miljard EUR

DIGITAAL*

14,5 miljoen
extra huishoudens met
breedbandaansluiting

WERKGELEGENHEID*

Meer dan **7,4 miljoen**
werklozen en
8,9 miljoen mensen
krijgen nieuwe kwalificaties

INFRASTRUCTUUR*

17 miljoen
mensen aansluiten op
afvalwaterzuiveringsinstallaties
en nog eens **3,3 miljoen** op
slimme netwerken

STEUN AAN HET MKB*

Steun voor
1,1 miljoen
mkb-bedrijven

* Verwachte resultaten

GEGEVENS PUNT: 5 – OPENDATAPLATFORM

HEBT U EEN PROBLEEM DAT U GRAAG IN EEN TOEKOMSTIGE EDITIE VAN HET PANORAMA GEGEVENS PUNT ZOU WILLEN ZIEN?

WILT U GRAAG DAT WE EEN GEGEVENSBESTAND OP HET ESIF-OPENDATAPLATFORM PLAATSEN?

ZO JA, STUUR DAN EEN E-MAIL NAAR: REGIO-EVAL@EC.EUROPA.EU

Investeren in ondernemingen: een topprioriteit om de groei in de EU te herstellen

Voor de programmeringsperiode 2014-2020 verstrekt het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO) 69 miljard euro aan EU-begrotingssteun om innovatie en productiviteit in de Europese ondernemingen te stimuleren. Daarmee is het EFRO de grootste bron van EU-middelen om het concurrentievermogen van het mkb te verbeteren. Bijna 1,1 miljoen ondernemingen, dus bijna 5% van alle Europese ondernemingen, komen in aanmerking voor financiële en niet-financiële steun. Dat lijkt misschien maar een klein percentage, maar de concentratie van de EFRO-steun op de EU-prioriteiten onderstreept hoe belangrijk het is om slimme, duurzame en inclusieve groei te bevorderen.

Waarom wordt deze steun gegeven?

EFRO-steun voor ondernemingen is geconcentreerd op de vier belangrijke „thematische doelstellingen” (TD’s): het concurrentievermogen van het mkb vergroten, innovatie in bedrijven stimuleren, het gebruik van ICT verbeteren en de overgang naar een koolstofarme economie ondersteunen. Daarom wordt, met inachtneming van de gevestigde regels inzake staatssteun, overheidssteun verleend aan groeiende start-ups, de lancering van nieuwe, innovatieve producten en diensten, het bevorderen van e-handel en het waarborgen van energie-efficiëntie.

In tabel 1 staan de doelstellingen voor alle ondernemingen die naar verwachting steun zullen ontvangen in het kader van nationale, regionale en grensoverschrijdende samenwerkingsprogramma’s in Europa:

TABEL 1: BELANGRIJKSTE DOELSTELLINGEN VOOR ONDERNEMINGEN VAN HET EFRO VOOR DE PROGRAMMERINGSPERIODE 2014-2020 (OP THEMATISCHE DOELSTELLING)

Thematische doelstellingen (TD’s)	BEDRIJVEN: Alle bedrijven	BEDRIJVEN: gesubsidieerd	BEDRIJVEN: niet-gesubsidieerd	BEDRIJVEN: geadviseerd
TD3: concurrentievermogen van mkb's/kmo's	795 888	233 823	178 563	371 755
TD1: onderzoek en innovatie	130 285	61 401	8 625	42 006
TD2: informatie- en communicatietechnologie	78 045	54 521	5 776	14 301
TD4: koolstofarme economie	56 789	17 712	5 006	5 743
overige thema's	36 060	3 043	4 081	17 638
Totaal doelstellingen	1 097 067	370 500	202 051	451 443

ESIF-bron: opendataplatform

Wat voor soort steun wordt aan welke soorten ondernemingen geboden?

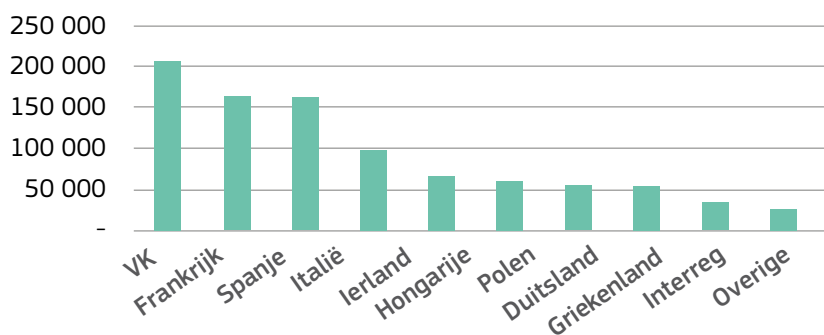
Uit analyse van de doelstellingen die in de EFRO-programma's voor 2014-2020 zijn vastgesteld, blijkt dat **TD 3** vooral gericht is op het verbeteren van het concurrentievermogen van het **mkb**, in totaal gericht op ongeveer 800 000 ondernemingen. Aan de hand van verschillende indicatoren zien we dat **financiële instrumenten, subsidies en bedrijfsadvies (consultancy)** de belangrijkste vormen van ondersteuning zijn. De laatste is een van de belangrijkste ondersteuningsmechanismen voor de ontwikkelingsbehoeften van ondernemingen, naast eenvoudigere toegang tot financiering via de verschillende subsidieprogramma's.

Hoe wordt het mkb in de lidstaten ondersteund?

In het opendataplatform staat welk bedrag er aan de lidstaten wordt toegewezen en hoeveel ondernemingen er in totaal werden ondersteund. De onderstaande tabel is een overzicht van de top 10 van EU-lidstaten die in het kader van vier belangrijke TD's de meeste EFRO-steun ontvangen:

TABEL 2: TOP 10 EU-LIDSTATEN MET EEN HOOG PERCENTAGE EFRO-STEUN VOOR ONDERNEMINGEN

Aantal ondernemingen

ESIF-bron: opendataplatform

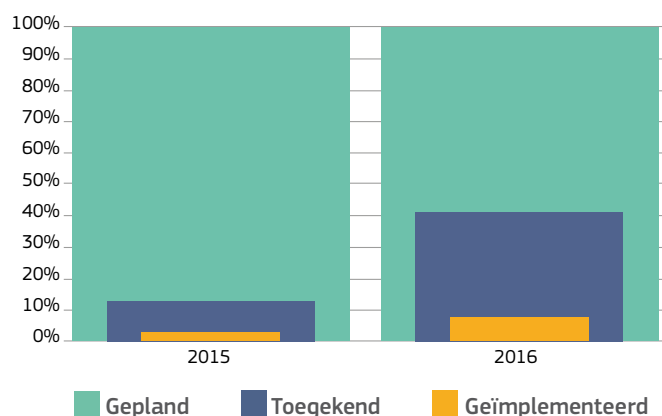
Waarom verschilt het aantal gesteunde ondernemingen per lidstaat?

De dominantie van bepaalde lidstaten (VK, FR, ES) op het gebied van het aantal ondersteunde ondernemingen, is door verschillende factoren te verklaren: 1) een sterke ondernemerscultuur; 2) focus op kleine ondernemingen en start-ups; 3) de totale omvang van de steun; en 4) de omvang van hun economie.

Hoe worden de programma's uitgevoerd en welke onderdelen hebben de meeste invloed op de voortgang van de uitvoering?

Eind 2016 zaten er al meer dan 455 000 ondernemingen in het vizier van goedgekeurde projecten en 85 000 daarvan hadden er in het kader van geselecteerde projecten al gebruik van gemaakt.

TABEL 3: VOORTGANG IN DE UITVOERING VAN DE DOELSTELLINGEN VOOR 2015-2016

In dit stadium is het alleen de vraag of de doelstellingen in de loop van de periode worden behaald of overschreden. Overheidssteun aan ondernemingen over een periode van tien jaar plannen is een uitdaging, aangezien de vraag van het bedrijfsleven naar overheidssteun naargelang de economische cyclus varieert. Naar sommige programma's is al veel vraag, en hiervoor zullen we moeten overwegen of we de doelstellingen ervan zullen ophogen. Regelmatige rapportage, die op het opendataplatform wordt gedeeld, vestigt de aandacht op de vooruitgang waardoor doelstellingen realistisch blijven.

Ga naar het opendataplatform van de Europese Structuur- en investeringsfondsen om de toewijzing van middelen per lidstaat en TD verder te analyseren. De volgende rapportageronde over geëvalueerde prestaties eind 2017 wordt in mei en juni 2018 bij de Europese Commissie ingediend en later dat jaar gepubliceerd. ■

MEER INFO

<https://cohesiondata.ec.europa.eu/>

Territoriale sterke punten in de hele EU benutten

Sinds het Verdrag van Lissabon is territoriale effectbeoordeling (TEB) steeds belangrijker geworden. Met de Europa 2020-strategie op hoog niveau van de EU werd er een derde dimensie geïntroduceerd - territoriale cohesie¹ - die erop gericht is de sterke punten van elk EU-gebied te benutten om hun bijdrage aan de duurzame en evenwichtige ontwikkeling van de EU als geheel te vergroten.

Levensomstandigheden, industriële structuren, infrastructuur en geografische omstandigheden in de EU lopen sterk uiteen. Het cohesiebeleid moet deze verschillen helpen verkleinen en ervoor zorgen dat armere regio's de middelen krijgen om problemen in hun regio aan te pakken. Ondanks de goede vooruitgang op het gebied van convergentie van een groot aantal parameters in Europa is er nog steeds sprake van een aanzienlijke versnippering binnen de EU.

Territoriale cohesie in de EU bereik je niet alleen met financiering uit het cohesiebeleid; je hebt ook wetgeving en initiatieven nodig waar het gebied wat aan heeft. Beleidsmakers en -medewerkers uit verschillende gebieden in de EU dringen er met klem op aan TEB te gebruiken om negatieve beleidsresultaten tot een minimum te beperken en het territoriale potentieel te maximaliseren.

Dankzij TEB kun je meer aandacht besteden aan de specifieke kenmerken van verschillende regio's en gebieden, waardoor de EU-wetgeving doelgerichter wordt en beter kan worden afgestemd op de lokale realiteit.

Een wetgevingsvoorstel/initiatief van de EU heeft niet overal binnen de Unie hetzelfde effect. Dit betekent dat de manier waarop doeltreffende beleidsopties worden opgezet, ertoe zal leiden dat de effecten (kosten en baten) geografisch ongelijkmatig verdeeld zullen worden.

Het doel vinden

Door de territoriale dimensie van een wetgevingsvoorstel/initiatief van de EU nauwkeurig te beoordelen kun je gerichte beleidsopties correct vormgeven. Ook kan beleid gestaakt worden in gebieden en regio's waar geen beleidsreactie nodig is om juridische, nalevings- of administratieve kosten te voorkomen.

Bij TEB moet rekening worden gehouden met de verschillende territoriale niveaus (EU, nationaal, regionaal, lokaal). De territoriale eenheid of groepering kan per geval verschillen en moet in verhouding staan tot het probleem zelf. Je kunt ze per lidstaat specificeren of in termen van geografische kenmerken, zoals kust-, eiland- of berggebieden of dichtbevolkte gebieden. En soms moet je administratieve regio's duiden die onevenredig door een bepaalde beleidsmaatregel worden getroffen. Duidelijk is dat je in gevallen van beleid zonder specifieke territoriale dimensie geen gedetailleerde beoordeling van de territoriale effecten nodig hebt.

Daarom zijn de inspanningen om de methodologieën en de beschikbaarheid van gegevens te verbeteren sinds 2015 in een stroomversnelling geraakt. Nu is het zaak om een analyse van de territoriale dimensie en het proactieve werk van DG Regionaal Beleid en Stadsontwikkeling bij de andere DG's te bevorderen en de territoriale gevolgen te beoordelen (met name voor stedelijke^{2 & 3}, grensoverschrijdende en ultraperifere regio's⁴).

1) <https://bit.ly/2lkeo4o>

2 & 3) <https://bit.ly/2rpEt8F>

4) <http://europa.eu/qR96Nk>

TEB-analyse door regionale deskundigen met behulp van de Espon Quick Scan.

DG REGIO helpt de andere DG's bij het beoordelen van de territoriale effecten van hun beleidsvoorstellen. In samenwerking met deskundigen uit regio's en steden in de hele EU zijn recentelijk de volgende territoriale effecten geanalyseerd: a) herziening van de richtlijn betreffende havenontvangstfaciliteiten voor scheepsafval en vrachtresiduen (DG MOVE); b) ontwikkeling van minimumkwaliteitseisen voor hergebruikt water in de EU (DG ENV); en c) herziening van de richtlijn inzake schone en energiezuinige wegvoertuigen (DG MOVE). Daarnaast biedt DG REGIO opleidingen over TEB's en helpt actief mee de beschikbaarheid van gegevens en methoden te verbeteren om de territoriale effecten te beoordelen. Dit heeft met name bijgedragen tot de ontwikkeling van webinstrumenten die visualisatie van en toegang tot beschikbare territoriale gegevens mogelijk maken. Zo verschaft het platform voor stedelijke gegevens⁵ informatie over Europese steden en hun omgeving en is het territoriale dashboard⁶ een interactieve interface om informatie op verschillende territoriale niveaus (land, regio, subregio) op te vragen en te vergelijken.

5) <http://urban.jrc.ec.europa.eu>

6) <http://urban.jrc.ec.europa.eu/t-board/index.html>

Als partners

Op het gebied van TEB werkt het DG Regio zeer nauw samen met het Europees Comité van de Regio's en verschillende verenigingen van steden en regio's, zoals de Raad van Europese gemeenten en regio's, Eurocities, de Conferentie van perifere kustregio's en nog veel meer.

De juiste instrumenten

De effecten in de regio's kunnen worden beoordeeld aan de hand van kwalitatieve en kwantitatieve methoden, zoals Rhomolo⁷, een model van de Europese Commissie om sectorale, regionale en tijdspecifieke effecten van EU-beleid te simuleren en beleidsmakers te helpen investeringen, hervormingen en structurele veranderingen in de economie te evalueren. Het modelleringsplatform Luisa⁸ biedt regelmatig geactualiseerde prognoses voor „territoriale referentiescenario's" (overeenkomstig de langetermijnprognoses van Eurostat en Ecfin), waarin de effecten van bestaand Europees beleid op territoriale schaal met betrekking tot duurzaamheid en territoriale cohesie worden gesimuleerd. Ook helpt dit platform om over een hele reeks indicatoren een kwantitatieve beoordeling te geven over het territoriale effect van bepaalde beleidsmaatregelen „op maat" en kunnen de resultaten ervan op elk territoriaal niveau worden geaggregeerd. Espon Quick Scan⁹ is een snel toe te passen en kostenefficiënte methode om belanghebbenden uit steden en regio's bij de werkzaamheden te betrekken.

Goedgekeurde TEB-methoden maken nu deel uit van de agenda voor betere regelgeving¹⁰ die het kader vormt om EU-beleid en -wetgeving op transparante wijze te ontwerpen en te evalueren, met bewijsmateriaal van en ondersteund door de meningen van burgers en belanghebbenden.

TEB kan de EU helpen de band met de burger te herstellen. We moeten rekening houden met de gevolgen van EU-wetgeving voor alle Europese regio's en met de verschillende realiteiten in steden, plattlandsgebieden, ultraperifere regio's, grensoverschrijdende gebieden, bergen, eilanden, enz.

NEEM CONTACT MET ONS OP

REGIO-URBAN-TERRITORIAL@ec.europa.eu

7) <http://rhomolo.jrc.ec.europa.eu/>

8) <https://ec.europa.eu/jrc/en/luisa/>

9) <https://www.espon.eu/tools-maps/espon-tia-tool>

10) <http://europa.eu/lqc96cf>

Subsidies van EER en Noorwegen ondersteunen het EU-cohesiebeleid bij de versterking van Europa

De subsidies van de EER en Noorwegen zijn de financiële bijdragen van IJsland, Liechtenstein en Noorwegen aan Europese solidariteit en samenhang. Gedurende de programmaperiode 2014-2021 is 2,8 miljard euro beschikbaar gesteld voor projecten, wat EU-investeringen in Midden- en Zuid-Europa een impuls heeft gegeven.

IJsland, Liechtenstein en Noorwegen werken nauw samen met de EU en zijn via de EER-overeenkomst aangesloten bij de interne markt. Dit omvat het gemeenschappelijke doel om sociale en economische ongelijkheden binnen de hele EER te verminderen.

Met behulp van de subsidies van de EER en Noorwegen dragen de landen hieraan bij. Net als het EU-cohesiefonds dienen de subsidies als een tegemoetkoming voor EU-landen met een bruto nationaal inkomen per hoofd van de bevolking van minder dan 90% van het EU-gemiddelde. Hun prioriteiten weerspiegelen de prioriteiten van de EU: een groen, concurrerend en inclusief Europa.

In het verlengde van de prioriteiten van de EU voor de huidige financieringsperiode, worden er met de subsidies van de EER en Noorwegen nu regionale fondsen opgezet om jeugdwerkloosheid tegen te gaan en grensoverschrijdende samenwerking te bevorderen.

Het effect maximaliseren

Bij aanvang van de programmaperiode stelt elke begunstigde staat prioriteiten op voor investeringen in een bilateraal memorandum van overeenstemming met de donorlanden. De Europese Commissie wordt tijdens de onderhandelingen geraadpleegd om duplicatie te voorkomen en om ervoor te zorgen dat financiering wordt aangewend waar zij het meeste

effect zal hebben. Onder de subsidies geïmplementeerde programma's moeten voldoen aan EU-regels en normen op het gebied van mensenrechten, goed bestuur, duurzame ontwikkeling en gendergelijkheid.

EU- en EER-fondsen vullen elkaar aan en worden doorgaans beheerd door dezelfde beheersautoriteit op nationaal niveau. Het ene fonds kan het andere bijvoorbeeld ondersteunen door bij te dragen aan de verdere ontwikkeling van een proefproject of een ander aspect van een en hetzelfde project te financieren. De subsidies financieren ook projecten waarvoor het moeilijk is om EU- of nationale financiering te vinden, om dubbel werk te voorkomen. Zowel EU- als EER-fondsen slagen erin andere bronnen van publieke en private financiering goed te benutten.

Een belangrijk streven van de subsidies is om bilaterale relaties tussen IJsland, Liechtenstein en Noorwegen enerzijds en de begunstigde landen anderzijds te versterken. Hun prioriteiten beantwoorden aan gemeenschappelijke Europese uitdagingen, waarbij de donor- en begunstigde landen beide de expertise en het belang hebben om samen te werken. Fondsen worden gereserveerd om bilaterale samenwerkingsverbanden tussen overheidsinstellingen, particuliere bedrijven, ngo's en onderzoeksinstituten op alle niveaus te bevorderen en te ondersteunen. Er worden duizenden projecten gedurende elke programmaperiode ondersteund, waaronder onderzoekssamenwerking, gezamenlijke projecten voor het MKB of uitwisselingen tussen vakgenoten en opleiding voor personeelsleden.

Ondersteuning van de democratie

Een onderscheidend kenmerk van de EER-subsidies is dat ten minste 10% van de financiering rechtstreeks wordt besteed aan maatschappelijke organisaties in elke begunstigde staat. Het doel is om de duurzaamheid op lange termijn en het vermogen van het maatschappelijk middenveld om democratische participatie, actief burgerschap en mensenrechten te bevorderen, verder te ontwikkelen.

De Raad van Europa, de OESO en het EU-bureau voor de grondrechten zijn partners bij diverse programma's en projecten, waarbij ze hun expertise bijdragen aan sociale insluiting, economische ontwikkeling, goed bestuur en de bestrijding van discriminatie. Het versterken van kwetsbare groepen en minderheden, zoals de Roma-bevolking, is een specifiek punt van bezorgdheid voor de subsidies in veel begunstigde landen.

MEER INFO

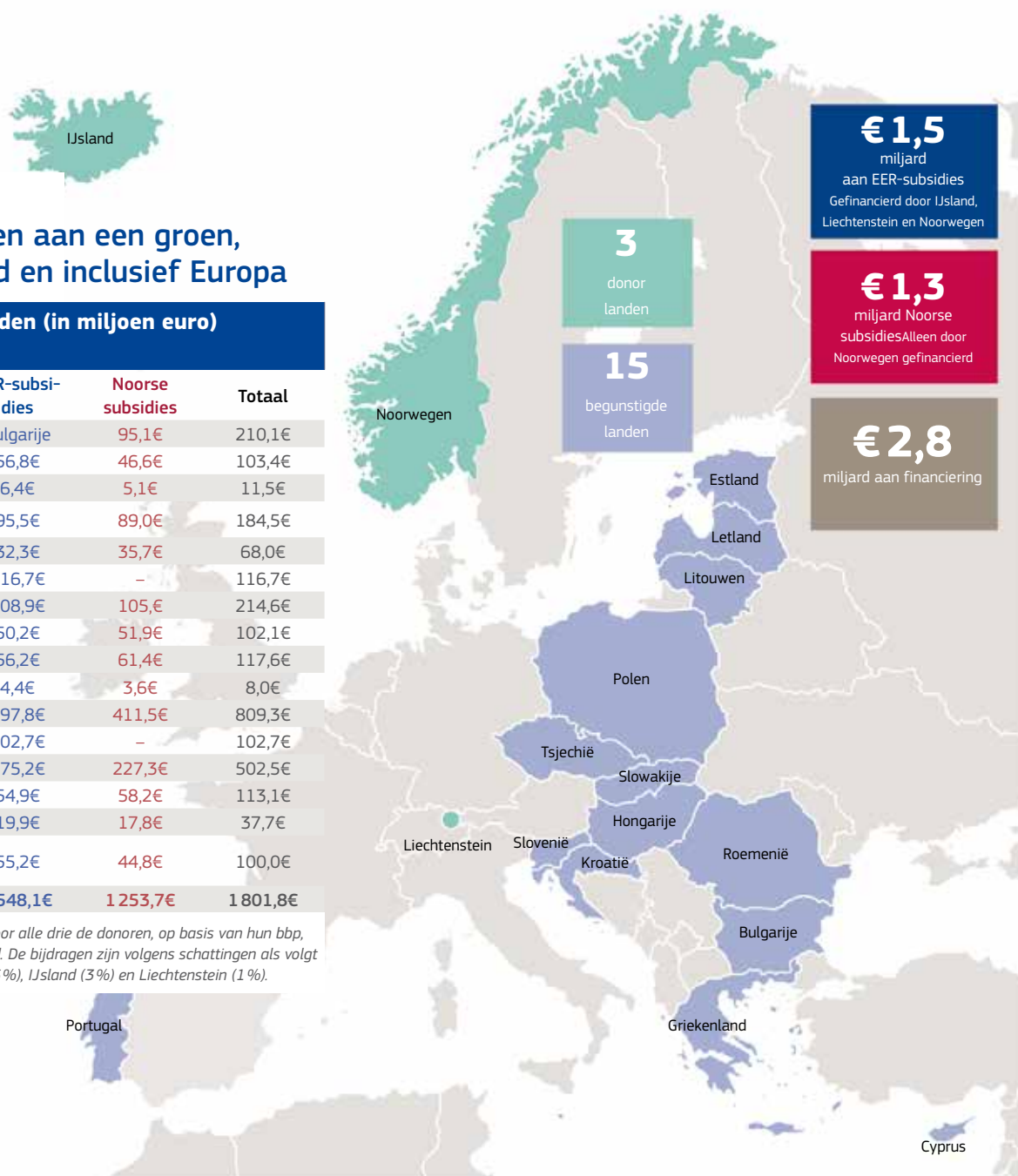
<http://www.eeagrants.com>

Samenwerken aan een groen, concurrerend en inclusief Europa

Begunstigde landen (in miljoen euro) 2014-2021

Land	EER-subsidies	Noorse subsidies	Totaal
Bulgarije	Bulgarije	95,1€	210,1€
Kroatië	56,8€	46,6€	103,4€
Cyprus	6,4€	5,1€	11,5€
Tsjechië	95,5€	89,0€	184,5€
Estland	32,3€	35,7€	68,0€
Griekenland	116,7€	-	116,7€
Hongarije	108,9€	105,€	214,6€
Letland	50,2€	51,9€	102,1€
Litouwen	56,2€	61,4€	117,6€
Malta	4,4€	3,6€	8,0€
Polen	397,8€	411,5€	809,3€
Portugal	102,7€	-	102,7€
Roemenië	275,2€	227,3€	502,5€
Slowakije	54,9€	58,2€	113,1€
Slovenië	19,9€	17,8€	37,7€
Regionale fondsen	55,2€	44,8€	100,0€
Totaal	1 548,1€	1 253,7€	1 801,8€

* EER-subsidies worden door alle drie de donoren, op basis van hun bbp, gezamenlijk gefinancierd. De bijdragen zijn volgens schattingen als volgt verdeeld: Noorwegen (96%), IJsland (3%) en Liechtenstein (1%).

Steun voor het maatschappelijk middenveld

Georgi Stoytchev, uitvoerend directeur van het Open Society Institute in Sofia (OSI-Sofia), vertelt aan Panorama wat het maatschappelijk middenveld in Bulgarije aan de EER-subsidies heeft.

Welke rol speelt het OSI bij het beheer van de EER-subsidies voor het maatschappelijk middenveld in Bulgarije?

OSI-Sofia maakt deel uit van een consortium dat het Fonds voor actieve burgers in Bulgarije beheert. Dit is het EER-subsidieprogramma voor het maatschappelijk middenveld voor de periode 2014-2021. Het Fonds is met 15,5 miljoen euro voor projecten een van de belangrijkste financieringsbronnen voor Bulgaarse maatschappelijke organisaties. Meer dan 85% van de projectontwikkelaars vindt dat ze, dankzij hun deelname aan de vorige periode, nu over betere capaciteiten beschikken. De eerste openbare oproepen tot het indienen van voorstellen worden dit jaar bekendgemaakt.

Hoe helpen EER-subsidies het maatschappelijk middenveld in Bulgarije om prioriteiten aan te pakken?

Bulgarije staat voor een aantal uitdagingen, waaronder een relatief lage burgerparticipatie, ondermijnd vertrouwen in democratische instellingen en afnemende persvrijheid. We pakken ook problemen aan op het gebied van armoede, haatzaaiende taal, mensenrechten en de integratie van Roma, asielzoekers en andere kwetsbare groepen. Het Fonds voor

» EER-subsidies zijn met 15,5 miljoen euro voor projecten een van de belangrijkste financieringsbronnen voor Bulgaarse maatschappelijke organisaties. «

actieve burgers werkt aan de duurzaamheid op lange termijn en de capaciteit van het maatschappelijk middenveld om democratische participatie, actief burgerschap en mensenrechten te bevorderen. Ten minste 10% van de totale financiering is gereserveerd voor projecten die bijdragen tot de integratie van de Roma.

Hoe vullen EU- en EER-financiering elkaar aan in de praktijk?

Momenteel voeren we een door de EU gefinancierd onderzoeks- en stimuleringsproject uit om kwetsbare groepen in de maatschappij toegang te geven tot rechtsbijstand in de fase voorafgaand aan een proces. Het nationale bureau voor rechtsbijstand is een projectpartner die met EER-subsidies wordt

ondersteund. Beide financieringsstromen helpen Bulgaarse maatschappelijke organisaties dus bij hun inspanningen op het gebied van justitiële hervorming.

Een ander voorbeeld is onderzoek van maatschappelijke organisaties dat de basis vormt voor beleidsaanbevelingen als onderdeel van een door de EU gefinancierd initiatief om jonge Roma beter toegang te geven tot hoogwaardige banen in de particuliere sector. Dit vormt een aanvulling op de doelstelling van de EER-subsidies om kwetsbare groepen mondiger te maken door middel van maatregelen als betere toegang tot onderwijs, werkgelegenheid en deelname aan de besluitvorming.

Hoe heeft de financiering bijgedragen aan de versterking van de bilaterale betrekkingen?

Dankzij EER-subsidies krijgen maatschappelijke organisaties in Bulgarije en de donorlanden de gelegenheid projecten gezamenlijk te ontwikkelen en uit te voeren. In vier jaar tijd zijn er al meer dan 50 afgerond, waaronder seminars om ervaring en kennis uit te wisselen. Meer dan de helft van de projectontwikkelaars in Bulgarije die EER-subsidies hebben ontvangen, gaf aan dat zij daardoor meer te weten waren gekomen over Noorwegen, IJsland en Liechtenstein. ■

EEN STIMULANS VOOR DE GRONDRECHTEN IN GRIEKENLAND

In het kader van een door het EER gesubsidieerd asielprogramma worden 80 tolken en een aantal extra personeelsleden van de Griekse asieldienst gefinancierd. Dankzij het extra personeel konden er 20 tot 25% meer zaken worden behandeld. Als programmapartner werkt het Noorse Directoraat voor Immigratie nauw samen met de Griekse autoriteiten en deelt zijn ervaringen met het verwerken van asielverzoeken en het beheren van opvangcentra. EER-financiering vormt een aanvulling op financiële steun van de EU op hetzelfde gebied en draagt bij tot de gemeenschappelijke doelstelling van een goed functionerend gemeenschappelijk Europees asielstelsel.

<https://eeagrants.org/News/2016/Funding-lifeline-for-Greek-asylum-service#story>

„Deze mensen bescherming en zorg bieden betekent investeren in de toekomst. Mijn bijdrage is maar klein, maar het betekent heel veel voor de mensen die we helpen.“

*George Maragoudakis,
tolk bij de Griekse asieldienst*

GEZAMENLIJK ONDERZOEK NAAR KOOLSTOFOPSLAG EN -OPSLAG IN POLEN

De Silezische Technische Universiteit in Polen en SINTEF Energy Research in Noorwegen werken samen aan een nieuwe verbrandingstechnologie waarbij gebruik gemaakt wordt van zuivere zuurstof en een lagere verbrandingstemperatuur. Door de techniek neemt het rendement van de ketel toe, daalt de uitstoot van verontreinigende stoffen met stikstof en kan koolstof makkelijker worden afgevangen.

Uitgebreide gegevensuitwisseling en kennisoverdracht hebben geleid tot meer inzicht, nieuwe ideeën om problemen op te lossen en nieuwe onderzoeksrichtingen. De partners zetten hun succesvolle samenwerking voort in het door de EU gefinancierde Horizon 2020 CHEERS-project, dat zich richt op koolstofafvang- en -opslagtechnologie van de tweede generatie om uitstoot te verminderen.

<http://www.mocca.itc.polsl.pl/>

STEUN VOOR STRATEGISCHE RECHTSZAKEN IN ESTLAND

Strategische rechtszaken zijn zaken die voor de rechter worden gebracht om wetwijzigingen door te voeren. Het Estlandse centrum voor mensenrechten organiseerde trainingen en workshops over het gebruik van dit juridische instrument om de bescherming van de rechten van kwetsbare groepen op het gebied van gelijke behandeling en migratie te verbeteren. De Noorse Organisatie tegen Openbare Discriminatie gaf strategisch advies en deelde ervaringen. De organisaties bekijken nu hoe ze in het kader van het onderzoeksprogramma Horizon 2020 van de EU in de toekomst samen aan onderzoeksgebaseerde belangenbehartiging kunnen werken.

<https://humanrights.ee/en/topics-main/vordne-kohtlemine/strategic-litigation/>

Een geïntegreerde aanpak voor het beheer van stedelijk afvalwater

Theodoros Karypidis, gouverneur van West-Macedonië, legt uit hoe een succesvol project voor het beheer van stedelijk afvalwater in zijn regio als proefproject dient voor heel Griekenland.

Het beheer van stedelijk afvalwater is in veel delen van Griekenland een probleem en de regio West-Macedonië vormt daarop geen uitzondering. De lokale overheden en de regionale ontwikkelingsmaatschappij ANKO S.A. zetten zich gezamenlijk in om de omvang van het probleem vast te stellen. Met de steun van het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO) hebben zij met een begroting van 40 miljoen euro een strategie voor een holistische aanpak geformuleerd en ten uitvoer gelegd. Het project integreert het duurzaamheidsbeginsel van de EU in het algemene ondernemingsplan voor West-Macedonië.

Ondernemingsplan

Onze aanpak voor een geïntegreerd beheer van stedelijk afvalwater komt tot uiting in een recent initiatief van het DG REGIO om een nationaal bedrijfsplan voor deze sector op te stellen en uit te voeren. De bedoeling is afvalwaterinfrastructuur (rioleringsnetten en waterzuiveringsinstallaties) te onderzoeken, te bouwen en te exploiteren voor Griekse dorpen met 2000 tot 15 000 inwoners (de zogenaamde „categorie 3-agglomeraties”).

De Europese Unie financiert de ontwikkeling van 13 regionale, geïntegreerde afvalwaterbeheersplannen op basis van een model van coöperatief bestuur. De centrale, regionale en lokale autoriteiten sturen de uitvoering aan en krijgen operationele ondersteuning van een nationaal technisch secretariaat dat speciaal voor dit doel is opgezet.

De Commissie wil meer dan 1 miljard euro aan middelen vrijmaken om ervoor te zorgen dat Griekenland volledig voldoet aan de vereisten van de Europese richtlijn inzake stedelijk afvalwater en geen extra boetes hoeft te betalen voor niet-naleving ervan. De regio West-Macedonië, en ik persoonlijk, zetten ons hiervoor in door onze ervaringen met bevoegde instanties in andere regio's te delen.

Lokaal gaan

Het lokale bestuur van de regio heeft vertrouwen in zijn rol als „ontwikkelingsproducent” en weet dat het ontwerp en de uitvoering langer zullen duren dan één bestuursperiode en EU-programmeringsperiode.

We hebben onze langetermijnvisie dus in fasen opgesplitst, afhankelijk van de omvang van het probleem, de betrokken dorpen en hoever de tenuitvoerlegging is gevorderd. Doordat we in twee richtingen blijven werken zijn interventies en besluiten op het gebied van ruimtelijke ordening geconcentreerd op het algemeen belang en implementeren we projecten die zich al bewezen hebben.

Het geïntegreerd stedelijk-afvalwaterbeheer in groepen dorpen werd met dezelfde filosofie opgezet, eerst in Kozani en vervolgens in de overige drie prefecturen van de regio.

Grote stedelijke agglomeraties werden verbonden met kleinere dorpen in een stelsel voor het vervoer en het beheer van stedelijk afvalwater. Kleinere dorpen werden als afzonderlijke eenheden samengevoegd tot dorpen van categorie 3.

Participatieve planning, herontwerp, aanpassing, evaluatie en herprogrammering van het algemene plan en de lokale uitvoering ervan vormen een essentieel onderdeel van de methodologie. Dit werd nog versterkt door consensus van de lokale bewoners en actieve deelname van de lokale overheid, technische en andere diensten die met de centrale en regionale departementen samenwerkten. Ook was de betrokkenheid van ANKO S.A. vanaf de ontwerpfase tot en met de testexploitatie van de waterzuiveringsinstallaties onontbeerlijk.

Momenteel zijn we bezig met de overlappende bouwfasen en de tijdelijke exploitatie van de projecten die binnen het NSR 2007-2013 zijn voltooid, terwijl we de resterende projecten in de programma's voor de programmeringsperiode 2014-2020 nog volop aan het implementeren zijn.

Zodra deze voltooid zijn, voldoet de regio West-Macedonië volledig aan de bepalingen van het wettelijke kader en zullen we een lichtend voorbeeld voor de rest van het land zijn. Ongeveer 90% van de bevolking van het district Kozani zal profiteren van ons baanbrekende plan.

Bovendien zijn we bijna klaar met de planning voor interne en externe wateroverhevelingsnetwerken in samengevoegde dorpen, die door categorie 3-waterzuiveringsinstallaties of lokale oplossingen bediend worden.

Ook ontwikkelen we een geïntegreerd plan om biologisch behandeld slib te beheren en werken we aan een doeltreffende en uniforme exploitatie en beheer van waterzuiveringsinstallaties in de regio West-Macedonië.

We hebben een duidelijke strategie, we hanteren participatieve procedures, we richten ons op milieu, duurzaamheid en kwaliteit van leven, we zorgen dat ons plan technisch ondersteund wordt en we blijven innovatieve, nieuwe doelen stellen om de rol van de lokale overheid te verbeteren. ■

Theodoros Karypidis, gouverneur van West-Macedonië

AFVALWATERZUIVERINGSINSTALLATIE VELVENTOS

De waterzuiveringsinstallatie is in 2016 in gebruik genomen en is geschikt voor 5400 inwoners. Afvalwater wordt gezuiverd door middel van actieve beluchting met gelijktijdige slibstabilisatie, nitrificatie, denitrificatie en ontwatering van afvalwater. Het project werd gefinancierd door het operationeel programma „Milieu en duurzame ontwikkeling”.

AFVALWATERZUIVERINGSINSTALLATIE SERBIA

Dit project, dat 7500 inwoners kan bedienen, verkeert momenteel in de testfase. Afvalwater wordt gezuiverd door middel van actieve beluchting met gelijktijdige slibstabilisatie, nitrificatie, denitrificatie en ontwatering van afvalwater. Het project wordt gefinancierd door het operationeel programma „Milieu en duurzame ontwikkeling”.

PROJECTEN

INGRIJPENDE RESTAURATIE VOOR OOSTENRIJKSE BEZIENSWAARDIGHEID

TOTALE INVESTERING
1 665 000 EURO

EU-BIJDRAGE
326 700 EURO

Kasteel Heinfels, dat in de bergen van Oost-Tirol ligt, wordt grondig gerestaureerd dankzij een project dat wordt ondersteund door het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling. Na de restauratie gaat het kasteel weer open voor het publiek, net als twee andere bezienswaardigheden in buurland Italië, die in het kader van dezelfde regeling eveneens financiering hebben ontvangen.

Het historische monument staat op een heuvel met uitzicht op het gelijknamige dorp. In 1243 werd voor het eerst melding gemaakt van deze vestingwerken. Van buiten zag kasteel Heinfels er nog steeds imposant uit, maar van binnen was het ernstig vervallen.

Het restauratieprogramma moet daar verandering in brengen met bouwwerkzaamheden die naar verwachting tot 2019 zullen duren. Herontwikkeling bestaat onder meer uit de reconstructie van ingevallen muren en plafonds en de restauratie van gevels. Ook worden bestaande ramen en deuren gerestaureerd of, waar nodig, vervangen.

De kapel wordt omgetoverd tot een museum over het kasteel. Ook worden de inwendige structuren en het pleisterwerk in het kasteel gerestaureerd. Dankzij het EFRO-project blijft toegang tot het gebouw voor het publiek gewaarborgd, hoewel er in een tweede ontwikkelingsfase meer gekeken wordt naar een concept voor gebruik op de lange termijn.

Bezienswaardigheden in de buurt

Behalve kasteel Heinfels worden er dankzij het bredere project „Torens en kastelen” nog twee andere opvallende gebouwen gerestaureerd. De Magnifica Comunità in Cadore en het kasteel Feltre in Feltrino liggen beide in de naburige Noord-Italiaanse provincie Belluno. Net als Heinfels spelen deze gebouwen een belangrijke rol in de lokale culturele identiteit en zijn het populaire toeristische attracties.

De renovatiewerken zijn afgestemd op de behoeften van de gebouwen die in wisselende staat van verval verkeren. Het is echter wel de bedoeling om ze allemaal toegankelijker te maken voor het grote publiek en er moeten tentoonstellingen over de plaatselijke geschiedenis opgezet kunnen worden.

De werkzaamheden in het kader van dit grensoverschrijdende project maken het ook mogelijk de verschillende renovatiemethoden en de verschillende technieken van de ambachtslieden met elkaar te vergelijken. Leerlingen van lokale beroepsopleidingen bezoeken de locaties en nemen deel aan workshops, studiebijeenkomsten en praktische renovatietaken.

Promotie van de gebouwen en ze weer toegankelijk maken voor de lokale bevolking en toeristen staat centraal in een gezamenlijke communicatiecampagne waarin het culturele belang en de minder bekende architectonische kenmerken van de monumenten worden belicht. Het toerisme wordt verder gestimuleerd door de oprichting van een grensoverschrijdend cultureel netwerk. ■

MEER INFO

<http://burg-heinfels.com/index.php/de/>

PROJECTEN

OPKNAPBEURT VAN DE LUCHTHAVEN IS STIMULANS VOOR DE VEILIGHEID EN HET MILIEU

**TOTALE INVESTERING
70 000 000 EURO**

**EU-BIJDRAGE
35 000 000 EURO**

De luchthaven van Tallinn in Estland krijgt een opknapbeurt van 70 miljoen euro. Vluchten zullen veiliger worden en de negatieve effecten van de activiteiten en infrastructuur van de luchthaven op het omliggende milieu zullen afnemen.

Voor dit project komt 35 miljoen euro uit het cohesiefonds, waarmee er een reeks systemen en faciliteiten aan de oost- en zuidkant van het luchthaventerrein wordt geïnstalleerd.

Door de aanleg van regen- en afwateringssystemen, sneeuwopvang en ontzingsgebieden zullen milieueffecten door verontreiniging van het oppervlakte- en grondwater afnemen. De verlichtingsinfrastructuur op de luchthaven wordt gemoderniseerd, zodat er een CAT 2-navigatiesysteem kan worden geïnstalleerd. Hierdoor kunnen piloten hun instrumenten op grotere afstand gebruiken en zelfs bij slecht zicht veilig landen.

Meer efficiëntie

De veiligheidszone van de start- en landingsbanen van de luchthaven moet tijdens het project worden versterkt. Samen met de nieuwe vliegveldverlichting zorgen deze aanpassingen ervoor dat de luchthaven van Tallinn aan de eisen voor infrastructuur van het Europees Agentschap voor de veiligheid van de luchtvaart (EASA) voldoet. Bovendien wordt onderhoud van de gereconstrueerde en aanvullende infrastructuur efficiënter

door de aanschaf van nieuwe technologieën en veiligheidsuitrusting voor de start- en landingsbaan.

Door de aanpassingen die tijdens het project zijn bewerkstelligd, kunnen vliegtuigen verder van de grens met het nabijgelegen Ülemiste-meer opstijgen en landen en kan de aanvliegroute boven Tallinn en het meer verder worden verhoogd. Hierdoor zal de geluidshinder in de omgeving afnemen.

Het project wordt naar verwachting in 2020 opgeleverd. Hiermee wordt voortgeborduurd op eerdere door het cohesiefonds gesteunde projecten om de grootste luchthaven van Estland te moderniseren en uit te breiden. In het kader van een in 2008 voltooid plan werden taxibanen en parkeerplatforms opnieuw aangelegd en werd het T-vormige terminalgebouw in omvang verdubbeld en grondig gemoderniseerd. De investeringen werden deels besteed aan betere beveiligingsfaciliteiten, passagiersslurven, nieuwe incheckbalies en draadloos internet.

Deze maatregelen met de steun van het cohesiefonds hebben de capaciteit van de luchthaven van Tallinn vergroot tot jaarlijks ongeveer 2,5 miljoen passagiers. ■

MEER INFO

<http://www.struktuurifondid.ee/eng/edulood#!projekt-37003>

HOGE ONDERSCHIEDING VOOR EEN GRIEKSE BREEDBANDPROJECT OP HET PLATTELAND

**TOTALE INVESTERING
199 715 800 EURO**

**EU-BIJDRAGE
161 061 000 EURO**

Een project dat de „witte plattlandsgebieden” in Griekenland van hoogwaardige internetverbindingen heeft voorzien, is uitgeroepen tot een van de vijf winnaars van de Europese Breedbandprijzen 2017.

„O”ntwikkeling van een breedbandnetwerk in witte plattlandsgebieden in Griekenland” is een door de EU medegefinancierd nationaal initiatief om het land van infrastructuurdekking en betaalbare connectiviteitsdiensten te voorzien. Hiervan profiteren zo'n 5077 dorpen en meer dan 500 000 burgers in afgelegen en achtergestelde gebieden in het noorden, midden en zuiden van Griekenland.

Het project helpt de breedbandkloof dichten tussen de berg-, eiland- en grensgebieden en de rest van het land. Voorheen waren deze verspreide departementen niet verbonden met de digitale wereld, omdat commerciële spelers vanwege het lage rendement terughoudend waren om in de noodzakelijke breedband te investeren.

Met de steun van het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO) en het Europees Landbouwfonds voor plattlandsontwikkeling (Elfpo) heeft de Griekse regering dit hogecapaciteitsnetwerk met een publiek-privaat partnerschap tot stand gebracht. Mensen kunnen voortaan gebruik maken van internettoegang met een bandbreedte tot 30 Mbps, dat door geleidelijke verbetering van de service kan oplopen tot 50 Mbps.

Economische en sociale voordelen

Het nieuwe breedbandnetwerk zal de sociale cohesie hopelijk versterken en armere gebieden een economische impuls geven. Door een toegankelijke en efficiënte IT-infrastructuur wordt bedrijfsactiviteit levensvatbaarder zodat mensen, en vooral de jongere generatie, gestimuleerd worden om te blijven in plaats van naar dichter bebouwde gebieden te trekken. De economie in deze dunbevolkte regio's zal met 8% meer breedbandpenetratie naar schatting tot 1,2% groeien.

Toegang tot zo'n uitgebreid hogecapaciteitsnetwerk moet ook de groei van kleine bedrijven stimuleren en burgers een breed spectrum aan mogelijkheden voor telewerken bieden. Bovendien zal ook de landbouwsector veel baat hebben bij deze investering. Boeren kunnen er hun productie mee verhogen en bedrijven krijgen direct toegang tot de marktprijzen van gewassen, aangezien hun activiteiten door de invoering van nieuwe IT doeltreffender zullen worden. Ook bedrijven in de cultuur- en toeristische sector hebben voordeel van de betere toegang tot breedbandinternet.

In het onderwijs zijn er al tastbare resultaten van deze stevige investering. Dankzij een betrouwbare breedbandservice kunnen scholen in de afgelegen, bergachtige gebieden van de prefectuur Pella in Noord-Griekenland educatieve digitale media gebruiken tijdens hun lessen. Het project wordt mede voortgezet met middelen voor de periode 2014-2020 om ook de resterende witte gebieden in heel Griekenland aan te sluiten.

Het project won de derde categorie van de Europese Breedbandprijs: „Territoriale cohesie in afgelegen en plattlandsgebieden”. De prijzen worden uitgereikt door het directoraat-generaal Communicatienetwerken, Inhoud en Technologie. ■

MEER INFO

<http://bit.ly/2ohCPn1>

AGENDA

24 MEI

Brussel (BE)

Conferentie op hoog niveau over „Goed bestuur en het EU-cohesiebeleid”

24-25 MEI

Catania (IT)

3^e jaarlijkse forum van de EU-strategie voor de Adriatische en Ionische regio (Eusair)

3-5 JUNI

Tallinn (EE)

9^e jaarlijks forum van de EU-strategie voor het Oostzeegebied (Eusbsr)

8-11 OKTOBER

Brussel (BE)

Europese week van de regio's en steden

Meer informatie over deze evenementen is te vinden in de sectie Agenda van de Info regio-website:
http://ec.europa.eu/regional_policy/nl/newsroom/events/

Het Road Trip Project is een Europese reiservaring die 8 personen van 14 april tot 25 augustus 2018 over 4 routes (Middellandse Zee, Atlantische Oceaan, Donau, Oostzee) over het hele continent zal voeren.

Vier duo's gaan in een busje op reis door Europa. Onderweg ontmoeten ze de lokale bevolking en kunnen ze de lokale sfeer opsnuiven, projecten bekijken die het leven van de mensen verbeteren, en onbekende plaatsen en verbazingwekkende landschappen verkennen.

+ VOLG ONS

www.roadtripproject.eu

JURIDISCHE MEDEDELING

Noch de Europese Commissie, noch personen handelend in naam van de EC kunnen verantwoordelijk worden gesteld voor eventueel gebruik van de volgende informatie.

Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2018

PDF: ISSN 1725-8146

© Europese Unie, 2018

Hergebruik met bronvermelding is toegestaan.

Het beleid ten aanzien van hergebruik van documenten van de Europese Commissie is vastgelegd in Besluit 2011/833/ EU (PB L 330 van 14.12.2011, blz. 39).

Voor gebruik of overname van foto's of ander materiaal die niet onder het auteursrecht van de EU vallen, dient rechtstreeks toestemming te worden gevraagd aan de auteursrechthouders.

Printed in Belgium

Dit magazine wordt in het Bulgaars, Duits, Engels, Frans, Grieks, Italiaans, Pools, Roemeens en Spaans gedrukt op gerecycleerd papier. Het is beschikbaar in 22 talen op:
http://ec.europa.eu/regional_policy/nl/information/publications/panorama-magazine/

De inhoud van deze editie is afgerond in maart 2018.

FOTO'S (PAGINA'S):

Omslag: © Europese Unie

Pagina 3: © Europese Unie

Pagina 4: © Ministerie van Territoriale Cohesie, Frankrijk

Pagina 5: © iStock/deepblue4you

Pagina 6: © iStock/tolgaiddun

Pagina 7: © Torskal

Pagina 10: © Europese Unie

Pagina 11: © Ministerie voor regionale ontwikkeling en EU-fondsen, Kroatië

Pagina 12: © Deelstaat Noordrijn-Westfalen, Duitsland

Pagina 13: © Deelstaat Noordrijn-Westfalen, Duitsland

Pagina 14: © Deelstaat Noordrijn-Westfalen, Duitsland

Pagina 17: © Deelstaat Noordrijn-Westfalen, Duitsland

Pagina 18: © InVerSiV

Pagina 19: © Deelstaat Noordrijn-Westfalen, Duitsland

Pagina 20: © Deelstaat Brandenburg, Duitsland

Pagina 21: © Conferentie van perifere kustregio's

Pagina 22: © Conferentie van Atlantische boogsteden

Pagina 25: © Bio-Incubator Leuven; © Regio Gabrovo

Pagina 26: Expertisecentrum IT4Innovations © Michal Novotny; GeoCenter Mons Klint © Europese Unie

Pagina 27: Energieberg © Europese Unie; SMIT © Centrum voor IT en ontwikkeling van het ministerie van Binnenlandse Zaken, Estland

Pagina 28: EPIC Migrants © EPIC; © Tempi Tunnels

Pagina 29: Instituut voor Eco-Hydraulica © IHCantabria;

Mont Saint-Michel © AdobeStock

Pagina 30: Vliegveld Dubrovnik © Damir Žižić & Dean Tošović;

Pompeji © Parco archeologico di Pompei

Pagina 31: Cyprus School Actions © Εφν Ιωαννίδου;

Concertzaal Groot Amber © Europese Unie

Pagina 32: Ziekenhuis Sanarisked © Marjan Kulieša & Raimondas Urbakavičius; Numericall © Numericall

Pagina 33: Magdalena-kwartier © REV8 PLC; National Interactive Science © Esplora

Pagina 34: 3 D Printer © Aectual; Wasserlabor © Dream RRM

Pagina 35: E30-Spoorweg © Włodzimierz Włoch;

Kastelo © Europese Unie

Pagina 36: ELI-NP © Europese Unie; Faculteit scheikunde © David Lotrič

Pagina 37: DIKDA © Slovenská národná knižnica; © 66Aika) © Kalle Kataila

Pagina 38: Climate Smart Innovation © Robert Rundberget; London Green Fund © LEEF

Pagina 39: Euregio Maas-Rijn © Emrod; Teaching Divided Histories © Nerve Centre

Pagina 53: © Europese Unie

Pagina 54: © iStock/Ramberg

Pagina 56: © EER-subsidies

Pagina 57: © Christophe Vander Eecken

Pagina's 58, 59: © Regio West-Macedonië

Pagina 60: © Burg Heinfels Museumsverein

Pagina 61: © Tallin Airport

Pagina 62: © Ministerie van Digitaal Beleid, Telecommunicatie en Media, Griekenland

BLIJF IN CONTACT

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

@EU_Regional
 #CohesionPolicy #ESIFunds

EUinmyregion

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/euregional)

RegioNetwork

[ec.europa.eu/commission/2014-2019/
 cretu_en](http://ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_en)
 @CorinaCretuEU

Publicatiebureau

Europese Commissie
 Directoraat-Generaal Regionaal Beleid en
 Stadsontwikkeling
 Communicatie – Agnès Monfret
 Beaulieu laan 1 – B-1160 Brussel
 E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu